

Aluehallintovirasto

Etelä-Suomi

PÄÄTÖS

Nro 107/2015/2

Dnro ESAVI/7609/2014

Kv:

28-05-2015

Dnro: 6679/11.00.02/2014

Kv: 15.6.2015

Kv:

Annettu julkipanon jälkeen
29.5.2015**ASIA**

Kimolan yleisen paikallisväylän määrääminen Kimolan kanavaan sekä vesialueen ruoppaaminen, venesulun rakentaminen ja muut tarvittavat toimenpiteet, Kouvola ja litti

HAKIJA

Kouvolan kaupunki

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Kouvolan kaupunki on 25.8.2014 Etelä-Suomen aluehallintovirastoon toimittamassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt vesilain nojalla Kimolan yleisen paikallisväylän määräämistä Kimolan kanavaan ja päätökseen sisällytettäväksi myös määräykset vesialueen ruoppaamisesta, venesulun rakentamisesta ja muista tarvittavista toimenpiteistä väylän rakentamiseksi FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n laatiman hakemuksuunnitelman 26.6.2014 mukaisesti Kouvolan kaupungissa ja litiin kunnassa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 2 §, 3 §:n 1 momentin 7) kohta, 10 luvun 2 §:n 2 momentti ja 3 § sekä 1 luvun 7 §:n 1 momentti

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE JA SUOJELTAVAT KOHTEET**Kaavoitustilanne**

Hankealueella on voimassa olevat maakuntakaavat ja yleiskaavat mutta ei voimassa olevaa asemakaavaa.

Maakuntakaavat

Hankealueella on voimassa Kymenlaakson maakuntakaavat taajamat ja niiden ympäristöt (vahvistettu 28.5.2008 ja 18.1.2010) sekä maaseutu ja luonto (vahvistettu 14.12.2010). Maakuntakaavassa on esitetty Kimolan kanavalle kanavavaraus maakunnallisesti merkittävänä veneilyn runkoviivinä. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus, jonka tarkoituksena on turvata veneilyä, puuhoitoa ja matkailua palvelevan liikenneväylän toteutumisen maankäytölliset edellytykset. Vesiliikenneväylän toteuttamisen esitetään parantavan teollisuuden puuhoitoa ja se avaa veneily-yhteyden Pohjois-Kymenlaaksosta Päijänteen ja keskisen Suomen vesistöalueille.

Kimolan kanavaa ympäröivät alueet ovat pohjoisimmassa osassa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) ja muulla osuudella maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Alueella tulisi kiinnittää erityistä huomiota kulttuuri- ja luonnonmaiseman arvoihin sekä ympäristön hoitoon. Sen lisäksi idempänä on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Kanavan molemmin puolin on kaavassa esitetty Kimolan kanavan sekä Kimolanlahden kallioalueet, jotka ovat geologisesti arvokkaita (ge).

Koko kanava-alue on merkitty sinisellä rasterilla kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi, joka on maakunnallisesti tärkeä. Suunnittelumääräyksissä todetaan, että alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Suunnittelussa on sovitettava yhteen maankäytön sekä maisema- ja kulttuuriarvojen vaatimukset.

Kanavan eteläosassa on merkitty maakunnallisesti merkittävä veneilyverkoston Kimolan luonnonsatama. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Suunnittelumääräyksissä todetaan, että alue tulisi varata pienveneilyn tarpeisiin ja yleiseen virkistykseen. Suunnittelussa tulee turvata veneliikenteen tarpeet, alueen saavutettavuus sekä ympäristöarvot. Kanavan luoteispuolella sijaitsee Ilonojan kartano. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Kimolan kanavaa risteää maantie nro 362 (st).

Yleiskaavat

Yläkanavan puolella hankealueella on voimassa Iitin kunnan Kymijoen–Konniveden vesistöalueen rantayleiskaava 25.5.2004. Sen mukaan kanavan ranta-alueet ovat maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Kanava-alue rantoineen on lisäksi merkitty sk-1 merkinnällä, joka tarkoittaa Kimolan kanavan kulttuurihistoriallisesti arvokasta aluetta. Alueen arvo perustuu uiton historiaan, johon liittyviä rakenteita ei saa kaavan mukaan hävittää. Iitin kunnan tekninen johtaja on todennut lausunnossaan, että uiton huonokuntoisia rakenteita on jouduttu Iitin puolella poistamaan uiton päättymisen jälkeen vesilain velvoitteiden johdosta.

Alakanavan puolella on voimassa Jaalan etelä- ja länsiosan rantayleiskaava 23.6.2004. Kanavan vesialue on merkitty LK tunnuksella kanava-alueeksi ja alakanavan ranta-alueet ovat maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Kanava-alue rantoineen on merkitty sk-1 tunnuksella kulttuurihistoriallisia, rakennushistoriallisia ja maisema-arvoja omaavaksi alueeksi, jonka kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja rakennelmat tulee pyrkiä säilyttämään. Kouvolan kaupungin yleiskaavapäällikkö on todennut lausunnossaan, että kyseinen yleiskaavamääräys ei ole maankäyttö- ja rakennuslain 41.2 §:n mukainen suojelumääräys (kaavamerkintä S, suojelualue). Yleiskaavassa ei ole määrätty ko. alueita suojeltavaksi. Rantaosa-yleiskaavan sk-1 kaavamääräys ohjeistaa alueen käyttöä ja rakentamista.

Jaalan etelä- ja länsiosan rantayleiskaavan kaavaselostuksen mukaan Kimolan kanava-alueen rakentamisessa ja maankäytössä tulisi kiinnittää huomiota kulttuurimaisemaan ja -historiaan. Kanavaan liittyvät rakennelmat suositellaan säilytettäväksi mm. mahdollisen kanavan uudelleen käyttöön-oton yhteydessä. Kouvolan kaupungin yleiskaavoituksen osalta on annettu lausunto, jonka mukaan alakanava-alueella voimassa oleva yleiskaava ei estä kanava-alueen nipunsiirtolaitteen purkamista, koska näitä rakenteita ei ole yleiskaavassa esitetty suojeltaviksi. Yleiskaavojen muuttamiselle ei ole tarvetta vesiväylähankkeen johdosta.

Suojeltavat kohteet

Lähin Natura 2000 -verkoston alue sijaitsee noin 5 km:n etäisyydellä hankealueelta (Marjovuori FI0404009). Hankealueen läheisyydessä sijaitsee kaksi yksityisten mailla olevaa luonnonsuojelualuetta. Alakanavan ympäristössä on arvokkaita kallioalueita. Lähimmät pohjavesialueet sijaitseva Vuolenkoskella noin 4 km:n etäisyydellä hankealueelta.

HANKKEEN SIJAINNITPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Sijaintipaikka

Kimolan uittokanava on vuodesta 1966 lähtien yhdistänyt Konniveden kaakkoisosassa sijaitsevan Pohjanlahden ja Pyhäjärven luoteisosassa sijaitsevan Kimolanlahden. Konnivedeltä on Ruotsalaisen kautta kulkeva vesitieteyhteys Päijänteelle. Konniveden ja Pyhäjärven välillä ei nykyisellään ole vesitieteyhtyä järvien välisestä korkeuserosta johtuen. Nipunsiirtolaitteen rakenteet estävät vesiliikenteen uittokanavan kautta.

Kiinteistötiedot

Kimolan kanavan vesialue ja maa-alueet sen molemmilla rannoilla kuuluvat kiinteistöön Kimolan kanava 286-472-26-1 Kouvolan kaupungissa ja kiinteistöön Kimolan kanava 142-407-6-0 Iitin kunnassa. Järvi-Suomen Uittoyhdistys omistaa nämä kiinteistöt ja Kimolan kanavan nipunsiirtolaitoksen. Hakemukseen sisältyvät vesialueen ruoppaaminen, venesulun rakentaminen ja muut tarvittavat toimenpiteet väylän rakentamiseksi sijoittuvat näiden kahden kiinteistön alueille. Järvi-Suomen Uittoyhdistys ja Kouvolan kaupunki ovat 10.10.2012 ja 18.6.2014 allekirjoittaneet aiesopimuksen, jonka mukaan uittoyhdistys sitoutuu luovuttamaan omistamansa maa- ja vesialueet 286-472-26-1 ja 142-407-6-0 Kouvolan kaupungille tai vesitiehankkeen toteuttavalle taholle. Sopimus on voimassa 10.10.2017 asti, elleivät osapuolet toisin sosti.

Hakemuksen mukaan Kimolan kanavaan perustettava Kimolan yleinen paikallisväylä sijoittuu edellä mainittujen kahden kanavakiinteistön vesialueiden lisäksi Pyhäjärven Kimolanlahdessa yhteisille vesialueille 286-472-876-8 ja 286-472-876-5 ja kiinteistön Syväoja 286-472-1-248 vesialueelle Kouvolan kaupungissa sekä Konniveden Pohjanlahdessa yhteiselle vesialueelle 142-407-876-1 Iitin kunnassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Yleistä

Kimolan vesiväylähankkeen tavoitteena on toteuttaa vesitieteyhteys Pyhäjärven eteläpuolisten taajamien Voikkaan ja Kouvolan sekä Heinolan ja edelleen Päijänteen välille. Kimolan nykyiseen uittokanavaan perustetaan

uusi yleinen paikallisväylä ja rakennetaan venesulku. Perustettava Kimolan väylä yhdistää litin Pyhäjärven venereitin (kulkusyvyys 1,4 m) ja Konniveden puolen Kimolan kanava–Heinola väylän (kulkusyvyys 2,4 m). Kimolan kanavan väylä on suunniteltu käytettäväksi ensisijaisesti vesibussiliikenteeseen ja huviveneilyyn. Väylää voidaan mahdollisesti käyttää myös muuhun vesiliikenteeseen kuten hakekuljetuksiin sekä raaka- ja energiapuun kuljetuksiin. Voikkaan ja Päijänteen välinen vesitieyhteys edistää matkailua ja vahvistaa elinkeinoelämää suurten rakenteellisten muutosten alueilla. Hanke edistää vesialueiden virkistyskäyttöä ja nostaa myös rantakiinteistöjen arvoa.

Vesistöselostus

Yleiskuvaus Kymijoen vesistö saa alkunsa Saarijärven, Viitasaaren ja Rautalammin reiteistä, jotka laskevat Päijänteeseen. Lisäksi Päijänteeseen laskee useita sivureittejä, joista merkittävimmät ovat Jämsän ja Sysmän reitit sekä Vesijärvestä laskeva Vääksynjoki. Vedet laskevat Päijänteestä Kalkkisten kosken ja kanavan kautta Ruotsalaiseen, josta ne virtaavat edelleen Heinolan kautta Jyrängönvirtaa pitkin Konnivedeen. Konnivedeltä on Ruotsalaisen kautta kulkeva vesitieyhteys Päijänteelle.

Konnivedestä vesistö jatkuu Vuolenkosken kautta Kymijokeen ja edelleen Kymenkäänteeseen, Kaurakosken, Leinin- ja Pelinginselkien kautta Pyhäjärveen. Vuolenkoskessa sijaitsee Vuolenkosken vesivoimalaitos ja Mankalassa Mankalan voimalaitos. Pyhäjärvi purkaa vetensä kaakkoispäädystään Kymijokeen, josta ne virtaavat usean vesivoimalaitoksen kautta Suomenlahteen. Kymijoki on luokiteltu erittäin suureksi kangasmaiden joeksi.

Kimolan uittokanava on vuodesta 1966 lähtien yhdistänyt Pyhäjärven pohjoisosassa sijaitsevan Kimolanlahden (vesistöalue nro 14.121), ja Konniveden kaakkoisosassa sijaitsevan Pohjanlahden (vesistöalue nro 14.131). Pyhäjärven ja Konniveden välillä ei nykyisellään järvien välisestä korkeuserosta johtuen ole vesitieyhteyttä eikä kanavan nipunsiirtolaitoksen kautta ole myöskään juoksutettu vettä uiton loputtua vuonna 2002.

Vedenkorkeudet

Suomen ympäristökeskuksen Konniveden Piilahden selän etelärannalla sijaitsevalla vedenkorkeusasteikolla (06900) suoritettujen havaintojen vedenkorkeuksien ääri- ja keskiarvot ovat havaintojaksolla v. 1961–2010:

	N ₂₀₀₀ + m	NN + m
HW	77,90	77,52
MHW	77,84	77,46
MW	77,67	77,29
MNW	77,15	76,77
NW	76,94	76,56

Suomen ympäristökeskuksen Pyhäjärven Jaalassa sijaitsevalla vedenkorkeusasteikolla (07310) suoritettujen havaintojen vedenkorkeuksien ääri- ja keskiarvot ovat havaintojaksolla v. 1961–2010:

	N ₂₀₀₀ +m	NN + m
HW	66,78	66,43
MHW	65,97	65,62
MW	65,61	65,26
MNW	65,35	65,00
NW	64,88	64,53

Suunnittelussa käytetyt purjehduskauden ylä- ja alavedenkorkeudet ovat:

- Kimola ylä, HW_{nav} N₂₀₀₀ +77,88 m (NN +77,50 m) / Konnivesi
- Kimola ylä, NW_{nav} N₂₀₀₀ +76,98 m (NN +76,60 m) / Konnivesi
- Kimola ala, HW_{nav} N₂₀₀₀ +65,75 m (NN +65,40 m) / Pyhäjärvi
- Kimola ala, NW_{nav} N₂₀₀₀ +65,45 m (NN +65,10 m) / Pyhäjärvi

Korkeusjärjestelmien NN ja N₂₀₀₀ välisenä erona on käytetty Konniveden asteikolla +0,38 m ja Pyhäjärven asteikolla +0,35 m.

Vesistön säännöstely

Kymijoki virtaa Kimolan kanavan alapuolella sijaitsevan litin Pyhäjärven (pinta-ala 80 km²) läpi. Sen viimeisin säännöstelylupa on Itä-Suomen vesioikeuden päätös 19.3.1993 nro 5/93/1, jota vesiylioikeus on osittain muutanut 26.1.1994 antamallaan päätöksellä nro 22/1994. Tämän luvan mukainen litin Pyhäjärven säännöstely on otettu käyttöön 1.8.2003. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on tarkistanut mainitun vesioikeuden päätöksen eräitä lupamääräyksiä 24.6.2014 antamallaan lainvoimaisella päätöksellä nro 106/2014/2. Säännöstely hoidetaan UPM-Kymmene Oyj:n Voikkaan vesivoimalaitospadolla.

Pyhäjärven säännöstelyn alaraja on aina N₂₀₀₀ +65,45 m (NN +65,10 m) ja yläraja on keskikesällä ja talvella N₂₀₀₀ +65,75 m (NN +65,40 m), mutta syksyllä ja keväällä N₂₀₀₀ +65,60 m (NN +65,25 m). Poikkeuksellisen suuren Kymijoen virtaaman aikana vedenpinta Pyhäjärvässä nousee ylärajan yläpuolelle, jolloin vedenkorkeus on laskettava Voikkaan vesivoimalaitoksella tasoon N₂₀₀₀ +65,15 m (NN +64,80 m). Pyhäjärven vedenkorkeus määräytyy runsasvetisessä tilanteessa sen mukaan, kuinka Kymijoessa voidaan juoksuttaa vettä Voikkaan vesivoimalaitoksen ja Pyhäjärven välillä noin 4 km jokiosuudella.

litin Pyhäjärven säännöstelyluvan haltija on Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja säännöstely toteutetaan ELY-keskuksen ohjeiden mukaan UPM-Kymmene Oyj:n Voikkaan vesivoimalaitoksella. Vedenkorkeutta seurataan jatkuvatoimisesti Pyhäjärvellä Jaalan Sahanniemessä ja Voikkaan vesivoimalaitoksella sijaitsevilla asteikoilla.

Konniveden ja Ruotsalaisen säännöstely perustuu toisen vesistötoimikunnan 20.3.1962 antamaan päätökseen. Itä-Suomen ympäristölupavirasto on muuttanut säännöstelyluvan lupaehtoja päätöksellään 20.12.2002 nro 74/02/1, jota Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 9.9.2004 nro 04/0273/2 muuttanut tarkkailun osalta. Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 27.3.2006 taltio nro 676 hylännyt asiasta tehdyt valitukset.

Lupapäätöksen 20.12.2002 mukaan Konniveden ja Ruotsalaisen säännöstely on hoidettava niin, ettei Konniveden vedenkorkeus ylitä Konniveden asteikolla (1406900) säännöstelyn ylärajaa, jota kuvaavan murtoviivan taitepisteet ovat:

1.1.	NN +77,40 m
6.3.	NN +77,40 m
16.4.	NN +77,10 m
1.5.	NN +77,40 m
31.12.	NN +77,40 m;

eikä alita säännöstelyn alarajaa, jota kuvaavan murtoviivan taitepisteet ovat:

1.1.	NN +76,80 m
1.2.	NN +76,80 m
1.4.	NN +76,20 m
1.5.	NN +76,20 m
1.6.	NN +76,80 m
31.12.	NN +76,80 m;

ja ettei Ruotsalaisen vedenkorkeus minään aikana ylitä vedenkorkeusasteikolla Kalkkinen ala Im (1406610) korkeutta NN +77,65 m.

Konniveden ja Ruotsalaisen säännöstely hoidetaan Vuolenkosken voimalaitospadolla. Säännöstelyluvan haltija on Kaakkois-Suomen ELY-keskus.

Kimolan yläpuolinen vesistö on säädelty vesivoimalaitoksilla, joilla on seuraavat luvat:

- Mankalan voimalaitos, Itä-Suomen vesioikeus 16.7.1976 (vesiylioikeus 25.1.1980 ja korkein hallinto-oikeus 3.3.1977)
- Vuolenkosken voimalaitos, Itä-Suomen vesioikeus 25.7.1975 (vesiylioikeus 20.3.1981)

Mankalan voimalaitoksen omistaa Oy Mankala Ab. Vuolenkosken voimalaitoksen omistaa Porin Energian, Keskusosuuskunta Oulun Seudun Sähkön ja Oulun Energian muodostama yhteenliittymä Voimapato Oy, joka hankki entisen omistajan Pato Osakeyhtiön koko osakekannan. Voimalaitoksen on vuokrannut käyttöönsä KSS Energia Oy.

Vesistön tila Ekologisessa luokittelussa Konniveden ja Pyhäjärven pintavesityyppi on ”suuret vähähumuksiset järvet (SVh)”. Konniveden ekologinen luokitus on hyvä ja kemiallinen tila on hyvä. Vesienhoidon toimenpideohjelman tavoite

vuoteen 2015 mennessä on, että Konniveden tila säilyy nykyisellään. Pyhäjärven kemiallinen tila on hyvä. Järven biologisten tekijöiden luokitukset ovat seuraavia: klorofylli-a hyvä, kasviplankton (lajisto ja biomassa) tyydyttävä, pohjaeläimet tyydyttävä ja kalasto hyvä. Pyhäjärven ekologinen luokitus on tyydyttävä. Vesienhoidon toimenpideohjelman tavoite vuoteen 2015 mennessä on, että Pyhäjärven ekologinen tila paranee yhdellä luokalla.

Kimolan kanava on täysin keinotekoinen vesistö. Kanavan pohjassa on runsaasti uittopuista peräisin olevaa puunkuorijätettä. Tukinuitto ja sen myötä veden juoksutus loppuivat kanavassa vuonna 2002. Kimolan kanava, Kimolanlahti ja niiden lähialueet ovat melko matalaa vesialuetta ja niiden lähialueilla on myös melko paljon peltoja, joten kanavan seisova vesi aiheuttaa nykyisellään jonkin verran huolia rehevöitymisen ja umpeen kasvamisen suhteen. Pohjaeläintutkimusten perusteella vesistö luokitellaan lievästi tai hyvin reheväksi.

Pyhäjärven Kimolanlahden vedenlaatua selvitettiin vuonna 2008 hakemalla vesinäytteitä yhteensä kolmelta Kimolan kanavassa ja Kimolanlahdessa sijaitsevalta näytepisteeltä. Ravinnemääriltään Kimolanlahden ja kanavan suun vesi oli erittäin ravinnepitoista. Pintaveden kokonaisfosforipitoisuuksien taso oli korkea ja vesi oli selvästi rehevää. Kimolanlahden vedenlaadun ja tilan kannalta näistä todennäköisesti merkittävimpiä on ojista ja pelloilta lähtöisin oleva hajakuormitus.

Vedenlaatu hankealueella on Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen vuonna 2013 tekemän pintavesiluokituksen mukaan tyydyttävä (Pyhäjärven Kimolanlahti) ja hyvä (Konniveden Pohjanlahti). Tuorein pintavesiluokitus perustuu vuosina 2006–2012 tehtyihin mittauksiin.

Pohjaolosuhteet

Kimolan kanavan keskisyvyys on noin 2,5 metriä. Kimolanlahden syvyys on suurimmillaan noin 4,5 m. Kanavan ja sen läheisten lahtien maaperä koostuu lähinnä moreeneista sekä järvikerrostumista eli savesta ja siltistä. Kimolan kanavan nipunsiirtolaitteen yläjuoksun puoleisella osuudella maaperä koostuu pääasiassa kitkamaista, kun taas nipunsiirtolaitteen eteläpuolisella osuudella on enemmän savi- ja siltimaita. Kanavan pohjalle on laskeutunut löyhää savea ja liejua sekä uitoista peräisin olevaa puunkuorijätettä. Kimolan kanavan alueen pohjaolosuhteita on tutkittu tarkasti, koska kanavan luiskissa on esiintynyt aiemmin sortumia. Suunnittelussa on kiinnitetty huomiota luiskien stabiiliteetin parantamiseen nykyisestä.

Pohjaeläimistö ja kasvillisuus

Kimolanlahden tilaa seuraavat tutkimukset aloitettiin pohjaeläintutkimuksilla vuonna 2002. Pohjaeläintutkimuksia on sen jälkeen tehty kahden vuoden välein ja viimeisimmät tulokset ovat vuodelta 2008. Pohjaeläimistön perusteella Kimolanlahden pohjan tila heikentyi oleellisesti vuosien 2002 ja 2004 välillä. Vuosien 2004 ja 2006 välillä pohjaeläimistössä ei tapahtunut mitään

suuria muutoksia. Vuoden 2008 tulosten mukaan pohjan tila oli kehittynyt vuodesta 2006 parempaan.

Kimolanlahden vesikasvillisuutta hallitsevat melko laajat ja tiheät ilmaversoisten kasvustot, joissa runsaimpina esiintyvät järviruoko, leveä osman-käämi ja järvikorte. Harvalukuisempina ja usein varsin paikallisina esiintyminä tavattiin pystykeiholehti, ratamosarpio, rantapalpakko, järvikaisla ja isosorsimo. Lahden kelluslehtisten vesikasvien suhteellisen harvaa vyöhykettä hallitsi ulpukka. Kelluslehtisten vyöhykkeestä oli erotettavissa pieniä mutta tiheitä vesitatarin kasvustoja. Lisäksi kelluslehtisten vyöhykkeellä kasvoi pohjanlumme, siimapalpakko ja uistinviita. Kelluslehtisten kanssa lähes yhtenevän vyöhykkeen muodostivat uposlehtiset, joista selvästi yleisin oli ruskoärviä. Paikoin ruskoärviä muodosti sekakasvustoja kiehkuraarvian kanssa. Uposlehtisten kasvien esiintyminen oli melko harvaa ja laikuitaista. Rehevien vesien tyyppilajeja, esim. karvalehteä, ei havaittu. Lahden yleisintä uposlehtistä lajia ruskoärviää pidetään niukkaravinteisten vesien tyyppilajina.

Kalasto ja linnusto

Pyhäjärven alueella esiintyy ainakin haukea, ahventa, kuhaa, kirjolohta, lahnaa, taimenta, sorvaa ja järvitaimenta. Konniveden määrällisesti tärkeimmät kalalajit ovat ahven, hauki, särki, lahna ja muikku. Konnivedessä esiintyy myös kirjolohta, kuhaa, taimenta, madetta, särkeä, sorvaa, siikaa ja harjusta.

Kimolan kanavan alueelle ei ole perustettu suojelualueita harvinaisten lintulajien suojelemiseksi. Linnuston oletetaan siten olevan lajivalikoimaltaan ja runsaudeltaan tyypillistä Pyhäjärvi–Konnivesi alueen linnustoa. Lähimmät lintuvesien suojelualueet sijaitsevat Pyhäjärven pohjoisrannalla yli 6 km:n etäisyydellä Kimolanlahden sillasta, missä uusi väylä yhtyy Pyhäjärven venereittiin.

Muinaismuistot ja vedenalaiset muinaisjäännökset

Kimolan kanava-alueella ei ole muinaismuistoja tai vedenalaisia muinaisjäännöksiä. Hankealueen läheisyydessä on Museoviraston rekisteriportaalien mukaan kaksi muinaismuistoa (Salmela ja Kimola Kukkulinna). Hankkeella ei ole vaikutusta näihin muinaismuistoihin.

Ruopattavien massojen laatu

Ruoppausmassojen läjitystä varten Sito Oy on tehnyt sedimenttitutkimuksen keväällä 2014. Tutkimusraportissa on todettu, että aineiden pitoisuudet, arseenin pitoisuutta lukuun ottamatta, alittavat valtioneuvoston asetuksen (VNa 214/2007) liitteen kynnysarvopitoisuudet, eli näiltä osin maa-ainekset ovat pilaantumattomia ja ne voidaan läjittää maalle. Arseenin kohdalla kynnysarvopitoisuus (5 mg/kg) ylittyy näytteiden arseenipitoisuuksien ollessa 6–11 mg/kg.

Kimolan alue sijaitsee ns. Etelä-Suomen arseeniprovinssin alueella, jossa arseenin pitoisuudet voivat luontaisesti ylittää kynnysarvopitoisuuden. Näytteistä todetut arseenipitoisuudet voivat siis hyvin olla luontaisia taustapitoisuuksia ja jos näin on, todettu arseenipitoisuus ei ole este maalle läjittämiseksi. Saman asetuksen mukaan luontaiset arseenipitoisuudet vaihtelevat välillä 0,1–25 mg/kg. Jos kyseessä olisi ihmisen toiminnasta johtuva kohonnut pitoisuus, tämä todennäköisesti näkyisi myös jonkin muun mitatun aineen (kadmium, koboltti, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, vanadiini ja elohopea) pitoisuudessa eikä nyt ole näin.

Sedimenttianalyysitulosten perusteella ei ole estettä ruoppausmassojen sijoittamiselle maanomistajien kanssa alustavasti sovituille läjitysalueille. Vaikka sedimenttinäytteiden arseenipitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksen (VNa 214/2007) kynnysarvotason, ovat ylitykset suhteellisen pieniä ja pitoisuudet jäävät selvästi alle asetuksen alemman ohjearvotason (50 mg/kg).

Nykytila hankealueella

Kimolan kanavan rakentaminen

Kimolan uittokanavan rakentaminen aloitettiin vuonna 1962 ja kanava vihittiin käyttöön elokuussa 1966. Rakennuttajana oli silloinen tie- ja vesirakennushallitus. Kanava oikaisi niin sanotun Kymijoen mutkan ja sen varrella olevat Vuolenkosken ja Mankalan vesivoimalaitokset ja siten kanava lyhensi puutavarakanavan uittomatkaa lähes 30 km.

Konniveden puoleinen yläkanava (1,6 km), jonka pohja oli tasolla NN +74,80 m (hs = -1,8 m), tehtiin kuivatyönä kaivamalla. Pyhäjärveen ulottuva alakanava (3,9 km), jonka pohja oli tasolla NN +61,90 m (hs = -3,2 m), tehtiin ruoppaamalla. Näiden välissä on 12,9 m:n korkuinen porras, jonka muodostaa kallioon louhittu teräsbetonirakenteinen nipunsiirtolaitos kahdella nippunosturilla. Säännöstelypadon alapuolella on noin 70 m:n pituinen louhittu uittotunneli. Pohjan leveys on pääosalla kanavaa 6,2 m. Vedenalaiset luiskat ovat pääosalla kanavaa kaltevuudeltaan 1:2 pois lukien kanavan alkupään, jossa luiskankaltevuus vaihtelee välillä 1:2–1:6. Kanavan kuivat luiskat ovat kaltevuudessa 1:1,5.

Uitto ja sen vaikutus kanavan nykytilaan

Kymijoen yläjuoksulla on viimeksi uitettu vuonna 2002. Kymijoen yläjuoksu käsittää myös Kimolan kanavan osuuden (uittosäännön mukainen 38. piiri). Konniveden ja Voikkaan Saukkolanlahden välisen alueen osalta Kymijoen uittosääntö on voimassa Itä-Suomen vesioikeuden 13.12.1974 antamalla päätöksellä nro 103/Ym/74, jota korkein hallinto-oikeus on 3.3.1977 antamallaan päätöksellä nro 864/77/LP osittain muuttanut.

Puutavarasta on uiton yhteydessä irronnut kuorijätettä, josta suuri osa on oletettavasti päätynyt Kimolan kanavan pohjaan. Kanavassa vuonna 2007

suoritetun kuorijättekartoituksen mukaan kuorijäte ei merkittävästi vaikuta vesistön tilaan.

Kimolan kanavan pohjassa on uittojen jäljiltä uponneita tukkeja sekä tukkinippuja. Kanava-alueella sijaitsevia tukkeja ja tukkinippuja on kartoitettu monikeilaluotaamalla. Lähtökohtana on, että uponneita tukkeja poistetaan erillisenä toimenpiteenä ennen nykyiselle kanava-alueelle sijoittuvien ruoppaustöiden aloittamista niiltä osin, kun uppotukit yms. sijoittuvat suunnitellun yleisen paikallisväylän väyläalueella haraustason yläpuolelle.

Konnivesi–Voikkaa uittosäännön muutos

Järvi-Suomen Uittoyhdistys on samaan aikaan hakenut erillisellä hakemuksella Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Konnivesi–Voikkaa uittosääntöä muutettavaksi koskien 38. uittopiirin aluetta Pohjanlahden ja Kimolanlahden välillä. Uittoyhdistyksen hakemuksen tarkoituksena on, että voimassa olevaan Kymijoen uittosääntöön tehdään seuraava lisäys:

”Kymijoen uittoväylän 38 piiriin kuuluva Kimolan nipunsiirtolaite voidaan korvata sen paikalle Kimolan yleisen paikallisväylän perustamisen yhteydessä toteutettavalla venesululla, jonka rakenteet mahdollistavat puutavarauiton. Uitto tulee suorittaa siten, ettei siitä aiheudu merkittävää haittaa muulle vesiliikenteelle. Uiton toteuttamisen aikataulusta veneilykauden aikana sovitaan erillisellä sopimuksella uiton toteuttajan ja venesulun sekä kanavan hallinnoijan kesken.”

Muilta osin nykyinen voimassa oleva uittosääntö oikeuksineen ja velvolluuksineen säilyy ennallaan ja jää edelleen voimaan. Uittosääntöön sisältyvä oikeus juoksuttaa vettä uiton suorittamiseksi säilyy myös entisellään.

Uittosäännön lisäys mahdollistaa Kimolan huonokuntoisen ja epäkunnossa olevan nykyisen nipunsiirtolaitoksen korvaamisen venesululla. Uittosäännön lisäyksen jälkeen uitto Kimolan kanavassa on mahdollista suorittaa nipunsiirtolaitoksen paikalle toteutettavan venesulun kautta. Järvi-Suomen Uittoyhdistys toimii uittosäännön lisäyksen hakijana, mutta vastuu uittosäännön lisäykseen liittyvistä toimenpiteistä ja jälkitoimenpiteistä on sillä taholla, jonka tarkoituksena on perustaa yleinen paikallisväylä Kimolan kanavaan Pyhäjärven ja Konniveden välille.

Vesi- ja maa-alueiden nykyinen käyttö

Nykyiset väylät

Nykyisen Kimolan uittokanavan osalta on voimassa Itä-Suomen vesioikeuden 13.12.1974 antama päätös nro 103/Ym/74, jota korkein hallinto-oikeus on 3.3.1977 antamallaan päätöksellä nro 864/77/LP osittain muuttanut. Päätös on annettu metsähallituksen vireille panemiin ja sittemmin vesihallituksen hoidettaviksi siirrettyihin hakemuksiin. Niissä oli kysymys täydentävän uittoväyläkatselmuksen toimittamisesta Kymijoen lauttaussäännön muuttamista varten nippu-uittoon siirtymiseksi väylänosalla Konnivesi–

Voikkaa (Kimolan kanava) sekä Kymijoen uittoväylän Vuolenkosken maantiesillan ja Mankalan voimalaitoksen alasuvarannon välisellä osalla voimassa olevien uittosäntöjen kumoamisesta.

Liikenneviraston Lappeenrannan väyläyksikkö on 9.12.2011 vahvistanut litin Pyhäjärven venereitin turvalaitteineen väyläpäätöksellä nro VP-110/2011 (väylä nro 8087, kulkusyvyys pääosin 1,4 m). Venereitin osalta on voimassa seuraavat vesilain mukaiset lainvoimaiset päätökset yleiseksi paikallisväyläksi määrittämisestä:

- Itä-Suomen ympäristölupavirasto 26.7.2006 nro 71/06/1, Yleisen paikallisväylän määrittäminen Kymijoen Pyhäjärvellä ja Kirkkojärvellä
- Itä-Suomen ympäristölupavirasto 22.8.2007 nro 91/07/1, Kymijoen Pyhäjärven alueen yleisen paikallisväylän täydentäminen kolmella väylänosalla

Kimolan kanava–Heinola väylän osalta merenkulkuhallitus on 25.5.1990 päätöksellään KD 96/76/90 Vv-133 vahvistanut 2,4 m:n väylät Heinolan Konnivedellä Rautasaaresta Kimolan kanavaan ja Vuolenkoskelle (väylä nro 8085).

Muut rakenteet alueella

Kimolan kanava-alueella on kolme siltaa, joiden nykyiset alikulkukorkeudet ovat:

Kimolanlahden silta

Nykyinen alikulkukorkeus kannen alapintaan ilman varoetäisyyksiä on noin 3,9–4,9 m, kun vertailutasona käytetään $HW_{nav} = N_{2000} + 65,75$ m.

Kimolan silta

Nykyinen alikulkukorkeus kannen alapintaan ilman varoetäisyyksiä on noin 3,7 m, kun vertailutasona käytetään $HW_{nav} = N_{2000} + 65,75$ m.

Taipaleen yksityistien silta

Nykyinen alikulkukorkeus on noin 2,9 m, kun vertailutasona käytetään $HW_{nav} = N_{2000} + 77,88$ m.

Kanava-alueen ylittäviä ilmajohtoja on yhteensä kolme, joista alakanavan osuudelle sijoittuu kaksi (Kimolan sillan länsipuoli ja tunneliosuuden itäpuoli). Yläkanavan osuudella ilmajohto sijoittuu Taipaleen sillan länsipuolelle.

Kalastus

Pyhäjärven kalapaikkoja on mm. Lintukymin ympäristössä ja Jaalan edustalla. Pääasialliset saaliskalat ovat kuha, taimen ja siika. Pyhäjärven viehekalastusalue rajoittuu Hiidensalmensaareen ja jokisuihin.

Kimolan kanavassa järjestetään mm. ongintakilpailuja. Alueella harjoitetaan lähinnä pienimuotoista virkistyskalastusta. Kimolan kanavan vesi ei nykyisellään vaihdu ja kanavassa esiintyy mm. paljon särkeä. Alueella toimii Kimolan kalastusseura.

Konnivedessä esiintyy mm. haukea, kuhaa ja taimenta. Konnivettä pidetään kalastusta harrastavien parissa kalastuksen osalta suhteellisen haasteellisena järvenä. Konnivedessä on suoritettu vuosittain kalataloudelliseen

yhteistarkkailuun liittyviä kalastustiedusteluja Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n toimesta.

Hankesuunnitelma

Yleistä

Hankkeessa muutetaan aiempi Kimolan uittokanava veneilyä ja vesibussi-liikennettä palvelevaksi Kimolan kanavaksi. Hankealueella ruopataan vesialuetta syvemmäksi ja kaivetaan luiskia rannoilla sekä kevennetään luiskia rantavyöhykkeellä. Ranta- ja vesialueen luiskia suojataan louheverhouksella. Lisäksi puretaan nykyinen nipunsiirtolaitos, säännöstelypato ja nipunosturit sekä rakennetaan sen paikalle kanavaan venesulku. Sulun ympäristöön rakennetaan odotuslaiturit sulun molemmin puolin. Nykyinen uittotunneli avarretaan louhimalla se veneilykäyttöön soveltuvaksi. Hankkeeseen liittyen on laadittu erilliset venesulun yleissuunnitelma 31.3.2014 ja väyläsuunnitelma 16.6.2014.

Yleisen paikallisväylän perustaminen

Perustettava uusi yleinen paikallisväylä, Kimolan väylä, yhdistää Kimolanlahden sillan kohdalle päättyvään litin Pyhäjärven venereitin (väylä nro 8087, kulkusyvyyys pääosin 1,4 m) ja Konniveden Pohjanlahteen johtavan Kimolan kanava–Heinola väylän (väylä nro 8085, kulkusyvyyys 2,4 m).

Kimolan kanavaan perustettavan yleisen paikallisväylän mitoitusaluksena on käytetty Juankosken kanavassa toteutuneita mitoituservoja eli pituus 30 m, leveys 7,0 m ja syväys 1,8 m. Kimolan kanavan väylän ylittävien siltojen ja ilmajohtojen alikulkukorkeutena on käytetty 4,8 m ja väylän suunniteltu nopeusrajoitus on 9 km/h, mikä vastaa tyypillistä sisävesikanavan nopeusrajoitusta Suomessa. Yleisen paikallisväylän kulkusyvyyys on 1,8 m ja harausyvyyys $NW_{nav} -2,4$ m, jolloin varavesi on 0,6 m.

Perustettavan yleisen paikallisväylän pituus on noin 8,5 km, josta varsinainen kanava-alue on noin 5,5 km. Kanava-alue jakaantuu rakennettavan venesulun myötä ylä- ja alakanavaan. Yläkanavan pituus on noin 1,7 km ja alakanavan pituus on noin 3,8 km. Ylä- ja alakanavan väyläosuuksien lisäksi Kimolan kanavan väylään kuuluu Konniveden puolella 0,9 km:n väyläyhteys Kimolan kanava–Heinola väylään. Alakanavan puolella Kimolan kanavan väylä liittyy litin Pyhäjärven venereitistöön 2,1 km:n pituisella Kimolanlahden läpi kulkevalla väyläjaksolla. Perustettavan yleisen paikallisväylän väyläalueen mukainen pinta-ala on noin 14 ha.

Kimolan kanavan vesiväylälle on mitoitettu 12 kaarretta (kurssinmuutokset $\phi = 1,9^\circ - 12,0^\circ$). Kaarresäteenä kaikissa kaarteissa on käytetty 150 m (5 x aluksen pituus). Väylän normaalileveys kanava-alueella on 14 m (2 x aluksen leveys). Sulun läheisyydessä on aluksen hitaasta nopeudesta johtuen käytetty minimileveyttä 12 m (1,7 x aluksen leveys). Väylän alussa ja lopussa kanava-alueen ulkopuolella väylän normaalileveytenä on 20 m.

Perustettava Kimolan väylä alkaa Kimolanlahden sillan läheisyydestä Pyhäjärven venereitistön turvalaitteiden välistä. Kanavassa väylän luontai-

nen optinen johdatus on hyvä. Kanava on täyssyvää navigointialuetta vedenalaisen luiskan alkamiskohtaan asti. Kanavan poikkileikkaus on symmetrinen. Näistä syistä erillisiä turvalaitteita ei kanavassa tarvita. Ylä- ja alakanavan odotuslaiturit varustetaan liikennevaloilla sekä muuttuvasta vedenkorkeudesta kertovilla kylteillä. Taipaleen ja Kimolan sillat varustetaan vedenkorkeusasteikoilla.

Yleisen paikallisväylän perustamisesta ei aiheudu sellaista pysyvää haittaa, josta seuraisi korvausvelvoitteita.

Ruoppaus ja kaivu

Ruopattavilla vesialueilla ylä- ja alakanavan pohjassa olevat uppotukit ja tukkiniput sekä muu uittotoiminnan aikana pohjaan jäänyt puutavara nostetaan pois ennen väyläalueen ruoppauksen aloittamista asianmukaisin menetelmin. Uoman pohjasta puutavaraa poistetaan siinä laajuudessa, kuin se sijoittuu kanavaan määritetyn väyläalueen haraustason yläpuolelle.

Alakanava ruopataan haraustasoon $NW_{nav} -2,4$ m ($N_{2000} +63,05$ m). Luiskat ruopataan kaltevuuteen 1:2. Ruoppaus- ja kaivumassoja on yhteensä noin 26 500 m³ktr (42 700 m²tr), josta kaivua noin 9 200 m³ktr. Pohjatutkimustietojen perusteella ruoppaus- ja kaivumassat koostuvat koheesiomaista (kerrallinen lihava savi ja siltti), joka on todettu hyvin häiriintymisherkäksi. Kuivakuorikerroksen alla on pehmeää savea ja sen alla melko paksu silttikerros. Ruoppausmassat koostuvat osittain myös tukinuitosta aiheutuneesta kuorijätteestä.

Yläkanava ruopataan haraustasoon $NW_{nav} -2,4$ m ($N_{2000} +74,58$ m). Luiskat ruopataan kaltevuuteen 1:1,5. Ruoppaus- ja kaivumassoja on yhteensä noin 37 600 m³ktr (30 200 m²tr), josta kaivua noin 11 000 m³ktr. Pohjatutkimustietojen perusteella ruoppaus- ja kaivumassat koostuvat löyhästä kittikamaasta tai siltistä ja lähellä sulkua on myös lihavaa savea. Ruoppausmassat koostuvat osittain myös tukinuitosta aiheutuneesta kuorijätteestä.

Alustavan suunnitelman mukaan Kimolan yläkanavan ja Pohjanlahden välille tehdään työpato, joka rajoittaa yläkanavan ruoppaustöiden aiheuttaman vesialueen samentumisen leviämistä Konniveden puolelle. Työpatoa voidaan hyödyntää myös esimerkiksi Taipaleen yksityistien sillan rakennustöiden aikaisena kiertotieyhteytenä. Yläkanavan mahdollinen kuiville ottaminen ja ruoppausten tekeminen kokonaan kuivatyönä selvitetään hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä täydentävien pohjatutkimustulosten pohjalta.

Nykyisen nipunsiirtolaitoksen purku, venesulun ja tunnelin louhinta sekä venesulun ja odotuslaitureiden rakennustyöt on alustavan suunnitelman mukaisesti tarkoitus toteuttaa kuivatyönä työpatojen suojassa. Työpadot voidaan toteuttaa esimerkiksi välittömästi venesulun ylä- ja alapuolisten odotuslaitureiden yhteyteen. Muilta osin alakanavan ruoppaus ja kaivu on tarkoitus suorittaa vesikalustolla. Keliolosuhteista ja urakoitsijan kalustosta riippuen työ on mahdollista toteuttaa myös talviaikana jään päältä.

Ruoppausmenetelmät määritetään tarkemmin hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä. Lähtökohtana on, että ruoppaukset suoritetaan ympäristöministeriön suositusten mukaisesti ympäristön kannalta ja ruopattavien massojen laatuun nähden parhaan käytännön mukaisesti (BEP) ja parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen (BAT).

Ruoppaus- ja kaivumassojen läjitys

Hankkeen massat koostuvat väyläalueen ja luiskien ruoppauksesta ja kaivusta. Yhteensä edellä mainituista toimenpiteistä muodostuu massoja 64 100 m³tr. Lisäksi kaivumassoja muodostuu kevennysleikkauksista yhteensä noin 76 100 m³tr. Yhteensä massoja muodostuu 140 200 m³tr. Näiden ruoppaus- ja kaivumassojen tilantarve läjittämiseksi esimerkiksi 2 m:n kerrospaksuuteen on noin 7 ha.

Alustavia läjitysalueita on esitetty alakanavan osuudelle 3 yhteispinta-alaltaan noin 6,2 ha sekä yläkanavan osuudelle 6 yhteispinta-alaltaan noin 4,9 ha. Alustavien läjitysalueiden pinta-ala yhteensä on noin 11,1 ha. Alustavat läjitysalueet on sijoitettu kanavan rannoille siten, että ne eivät sijaitse geoteknisten tarkastelujen perusteella kanavan vakavuudelle kriittisillä alueilla. Ruoppaus- ja kaivumassat sijoitetaan maa-alueelle siten, että ne eivät päädy takaisin vesistöön. Läjitysalueiden omistajat ovat antaneet kirjallisen suostumuksensa massojen läjitykseen omistamilleen maa-alueille.

Venesulku ja kalliotunneli

Nykyisen nipunsiirtolaitoksen eteläpuolella kulkee maantie 363 Vierumäki-Jaala, joka ylittää Kimolan kanavan uittotunnelin kohdalla. Kanavassa ei ole nykyisin sulkuja, vaan tukkiniput on siirretty yläkanavasta alakanavan kahden nippunosturin avulla. Nippunosturit sekä niihin liittyvät rakenteet ja varusteet puretaan tässä hankkeessa. Nipunsiirtolaitoksen paikalle on suunniteltu uusi venesulku, jonka teräsbetonisten muurirakenteiden kokonaispituus on noin 65 m. Venesulun hyötypituus on 35 m ja sulkukammion leveys 8 m. Venesulussa varaudutaan harausyvytyteen $NW_{nav} -3,0$ m, joka vastaa väylän kulkusyvytyttä 2,4 m.

Nipunsiirtolaitoksen ja kalliotunnelin välisellä osuudella sulkumuuri toteutetaan sulkukammion pohjaan saakka ulottuvana teräsbetonisena muurirakenteena. Sulkukammion pohjoisosalle sijoitetaan kelluva teräsjohto, johon veneet tukeutuvat sulutuksen ajaksi. Venesulun sulkuportit ovat rakenteeltaan pystyakselisiä salpausporteja ja porttien käyttökoneistona on sähköhydraulinen koneisto. Sulun täyttö tapahtuu sulun pohjalle louhittavan tai paikalla valettavan täyttöjohdon kautta ja sulun tyhjennys tapahtuu avaamalla alaportin tyhjennysluukut. Kimolan venesulun on tarkoitus toimia itsepalvelusulkuna, jolloin veneilijä käynnistää sulutuksen odotuslaiturin käyttöpaneelista. Tarvittaessa venesulun kaukovalvonta ja -käyttö on mahdollista hoitaa esimerkiksi Paatelan tai Vääksyn sulkukanavilta käsin.

Venesulun ylävirranpuolelle ja kalliotunneliosuuden alavirranpuolelle sijoitetaan rannan suuntaiset odotuslaiturit mairinnousua ja sulutuksen odotus-

ta varten. Venesulun, odotuslaitureiden ja kalliotunnelin rakennustyöt on mahdollista toteuttaa kuivatyönä ylä- ja alavirranpuoleisten työpatojen suojassa. Molemmat odotuslaiturit sijoitetaan kanavan pohjoisrannalle, missä pohjaolosuhteet ovat laiturien toteutusta ajatellen paremmat. Yläkanavan puoleisen odotuslaiturin alustavana rakennetyypinä on kulmatukimuurilaituri ja alakanavan odotuslaiturin vastaavasti kallioon ankkuroitu ripamuri. Molemmille odotuslaitureille tehdään huoltotietasoinen kulkuyhteys.

Odotuslaitureiden kohdilla alusten on mahdollista ohittaa toisensa, kun laiturit on sijoitettu väyläalueen ulkopuolelle siten, ettei laiturissa kiinnittyneenä oleva mitoitusalus ulotu väyläalueelle. Odotuslaitureilla täyssyvän vesiosuuden pituus on laiturilinjalla noin 36 m. Yläkanavan odotuslaiturin kansikorkeus on $N_{2000} +78,88$ m (NN +78,50 m) ja alakanavan laiturin $N_{2000} +66,75$ m (NN +66,40 m). Odotuslaiturit varustetaan alatasanteella, jonka pituus on 5 m ja kansitaso sulun ylävirranpuolella $N_{2000} +78,38$ m (NN +78,00 m) ja sulun alavirranpuolella $N_{2000} +66,25$ m (NN +65,90 m).

Nykyistä kanavaa louhitaan sulkukammion rakenteiden edellyttämissä määrin. Suunnittelun aikana luovuttiin nipunsiirtolaitoksen alavirran puoleisen kalliotunnelin louhinnasta avokanavaksi ja siihen liittyvästä maantiesillasta, koska kalliotunnelin säilyttäminen katsottiin tärkeäksi matkailulliseksi valtiaksi sen ainutlaatuisuuden vuoksi. Kalliotunneli avarretaan louhimalla siten, että väylän alikulkukorkeusvaatimus 4,8 m saavutetaan. Arviolta louhintamassoja tulee sulun kohdalta noin 3 500 m³ltr, tunnelin louhinnasta avarammaksi mukaan lukien alavirran puoli noin 4 600 m³ltr ja yläkanavasta venesulun edustalta noin 700 m³ltr. Lisäksi sulun tausta-alueella louhitaan kalliota noin 1 400 m³ltr. Venesulun ja kalliotunnelin rakennustöiden louhintamassojen määrä on siten yhteensä noin 10 200 m³ltr.

Kanavan luiskaverhoilu

Kanavan luiskat suojataan eroosiolta louheverhouksella. Alakanavan osalta luiskaverhous tehdään paaluvälille 3+480–5+720 ja yläkanavan osalta koko kanavaosuudelle. Luiskaverhouksen yläreuna ulotetaan alakanavassa tasoon $N_{2000} +67,00$ m ja yläkanavassa $N_{2000} +79,00$ m. Lisäksi kanavan pohja verhotaan louheella eroosioaurioiden estämiseksi kalliotunnelin ja alakanavan puoleisen odotuslaiturin välisellä osuudella.

Siltojen muutostyöt

Kimolan kanavan väylän mitoitusalus tarvitsee alikulkukorkeuden 4,8 m kulkiessaan siltojen alitse. Väylän alueella on Taipaleen silta ja Kimolan silta, joille on tarpeen tehdä muutostöitä ennen suunnitellun vesiväylän käyttöön ottoa. Muutokset liittyvät siltojen alikulkukorkeuden nostamiseen. Siltojen sijainti ja niihin liittyvät tieyhteydet säilyvät entisellään. Kimolan kanavan ylittävien nykyisten siltojen edellyttämien muutostöiden osalta ei haeta vesilain mukaista lupaa tässä hakemusasiassa.

Taipaleen silta

Taipaleen silta on osa Taipaleen yksityistietä. Yksitystien tiekunnan tarkoituksena on, että nykyinen huonokuntoinen silta puretaan ja tilalle rakennetaan uusi silta, jonka alikulkukorkeus on 4,8 m. Hakijalla on tarkoitus laatia erillinen sopimus sillalle tehtävistä toimenpiteistä Taipaleen yksitystien tiekunnan kanssa.

Uusittava Taipaleen silta on tarkoitus toteuttaa siten, että sillan keskellä jää Kimolan kanavan väylän liikennettä varten riittävä tila ja kanavan virtausolosuhteet pysyvät ennallaan. Sillan uudelleen rakentaminen edellyttää vähäisissä määrin vesialueen ruoppausta ja nykyisten vedenalaisten rakenteiden poistoa sillan kohdalta. Alustavana lähtökohtana on, että Kimolan kanavan yläosaan toteutetaan vesiväylähankkeen yhteydessä teräsbetoninen jatkuva ulokelaattasilta, johon kuuluu lisäksi sillan päädyissä olevat ulokeaukot. Nykyinen tiepenger edellyttää korotusta sillan kohdalla, jotta esitetty alikulkukorkeus saavutetaan.

Kimolan silta

Kimolan silta on osa paikallistietä nro 14550. Sillan nykyisellään riittämätön alikulkukorkeus edellyttää, että silta uusitaan siten, että sen alikulkukorkeus vastaa suunnitelmassa esitettyä 4,8 m.

Uusittava Kimolan silta on tarkoitus toteuttaa siten, että sillan keskelle jää Kimolan kanavan väylän liikennettä varten riittävä tila ja kanavan virtausolosuhteet pysyvät ennallaan. Sillan uudelleenrakentaminen edellyttää vähäisissä määrin vesialueen ruoppausta ja nykyisten vedenalaisten rakenteiden poistoa sillan kohdalta. Alustavan suunnitelman mukaan Kimolan kanavan alaosaan toteutetaan vesiväylähankkeen yhteydessä teräsbetoninen jatkuva ulokelaattasilta, johon kuuluu lisäksi sillan päädyissä olevat ulokeaukot. Nykyinen tiepenger edellyttää korotusta sillan kohdalla, jotta esitetty alikulkukorkeus saavutetaan.

Uittorakenteiden purkaminen

Pohjanlahti–Kimolanlahti välisellä vesistön osalla sijaitsevien uittorakenteiden purkamiseen sisältyvät nykyisten Kimolan nipunsiirtolaitoksen ja nipunosturien rakenteiden sekä Kimolanlahden sillan yhteydessä sijaitsevien uittopuomien ja -pollareiden purkaminen. Uittopollareiden ja uittopuomien paalujen poistaminen toteutetaan sahaamalla ne poikki mahdollisimman läheltä vesialueen pohjaa.

Hankkeen alustava kustannusarvio

Väyläsuunnitelman mukaan Kimolan kanavan vesiväylän perustamiseen liittyvien ruoppaus- ja kaivutöiden alustava kustannusarvio on noin 2,2 miljoonaa euroa. Venesulun yleissuunnitelman mukainen alustava kustannusarvio on noin 6,9 miljoonaa euroa. Siten koko hankkeen alustava kustannusarvio on noin 9,1 miljoonaa euroa (alv 0 %).

Toteuttamisaikataulu

Kimolan vesiväylähankkeen rakennustyöt on tarkoitus aloittaa neljän vuoden kuluessa luvan lainvoimaisuudesta ja saattaa loppuun kymmenen vuoden kuluessa siitä. Hankkeen toteutusvalmius saavutetaan aikaisintaan vuonna 2015–2016 riippuen hankkeen vesilain mukaisen lupaprosessin kulusta sekä rahoituspäätöksistä.

Hankkeen vaikutukset ja haittojen vähentäminen

Ympäristö ja vedenlaatu

Hankkeella ei oletettavasti ole nykytilaan verrattuna vedenlaatua heikentävää vaikutusta. Hankkeella ei ole ennalta arvattavissa olevia vaikutuksia alueen pohjaveden tilaan tai laatuun. Kimolan nipunsiirtolaitoksen poistaminen käytöstä ja sen korvaaminen venesululla parantaa Kimolan kanavan vesiympäristön tilaa, sillä nykyisellään nipunsiirtolaitoksen kautta ei ole juoksettu vettä uiton keskeydyttyä vuonna 2002. Näin ollen nykyisellään kanavan vesi ei juuri vaihdu.

Nykyisen nipunsiirtolaitoksen purkaminen ja venesulun sekä kalliotunnelin louhinta on tarkoitus toteuttaa kuivatyönä asianmukaisia menetelmiä käyttäen eikä näistä toimenpiteistä siten arvioida aiheutuvan pysyviä haittoja. Kanavan ruoppaus- ja kaivutyöt pyritään suorittamaan mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavalla tavalla. Yläkanavan osalta ruoppaus suoritetaan osittain kuivatyönä kanavan yläosan ollessa työpadolla suljettu, joten samentumista ei siltä osin pääse esiintymään Konniveden puoleisella vesistön osalla. Alakanavan osalta ruoppaus suoritetaan pääosin vesikalustolla, mutta samentumisen laajeneminen kanavan vesialueen ulkopuolelle voidaan estää asianmukaisia menetelmiä käyttämällä (esimerkiksi suodatinkangas tai silttiverho kanavan alaosaan).

Vesiliikenne Vesiväyläyhteyden toteuttaminen Kouvolan taajamien ja Heinolan sekä edelleen Päijänteen välille lisää vesiliikennettä Kymijoen vesistön yläjuoksulla etenkin vapaa-ajan veneilyn osalta. Vesiliikenteen lisääntyminen on maakuntakaavan mukaista, sillä Kymenlaakson maakuntakaavassa on esitetty venesatamille aluevarauksia mm. Sudeetin edustalle Kuusankosken tien sillan lähelle sekä littiin Jaalan edustalle.

Hankkeen ohjausryhmä on asettanut tavoitteeksi, että kanavassa tehtäisiin valmistumisen jälkeen noin 1 000 sulutusta vuodessa, mikä tarkoittaa, että kanavaa käyttäisi arviolta noin 2 000 vesikulkuneuvoa vuodessa. Kanavassa liikkuva tyypillinen vesikulkuneuvo on moottorikäyttöinen huvivene. Lisäksi on arvioitu, että kanavassa liikennöisi Heinola–Kouvola väliä liikennöivä vesibussi.

Kimolan kanavan vesiväylän suunniteltu nopeusrajoitus on 9 km/h, mikä vastaa tyypillistä sisävesikanavan nopeusrajoitusta Suomessa. Lähellä väyläsuunnittelussa käytetyn mitoitusaluksen mittoja olevien alusten on kuitenkin huomioitava aluksen nopeuspainuma ja kuljettava hitaammalla

nopeudella. Käytännössä mitoitusaluksen mahdollinen nopeus on noin 7 km/h. Väylälle suunniteltavaan reittiliikenteeseen tms. valittavan aluksen nopeuspainumakäyttäytyminen on tunnettava ja valittava alus sen mukaisesti.

Vedenkorkeudet ja juoksutukset

Hankkeesta ei aiheudu muutoksia venesulun yläpuolisiin (Konnivesi) eikä alapuolisiin (Pyhäjärvi) vedenkorkeuksiin. Hanke ei muuta nykyistä säännöstelykäytäntöä.

Hakija pyrkii sopimaan yläpuolisen vesistön säännöstelyyn liittyvien Manalan ja Vuolenkosken vesivoimalaitosten omistajien / haltijoiden kanssa mahdollisista korvauksista sulutusten myötä menetetyn energian osalta. Veneilykauden juoksutusmäärä kanavaan muodostuu noin 1 000 sulutuksesta. Sulutuksien käyttämän vesimäärän energia-arvo on alustavan arvion mukaan noin 7 000 €/vuosi.

Virtaamat ja eroosiosuojaukset

Kimolan kanavan ollessa aiemmin uittokäytössä kanavan kautta on juoksettu vettä voimassa olevan lupapäätöksen mukaisesti keskimäärin 5 m³/s uittotoiminnan mahdollistamiseksi. Uittotoiminnan keskeytyessä vuonna 2002 veden juoksutus kanavaan on lopetettu, minkä seurauksena kanavan vesialue on alkanut hiljalleen rehevöityä.

Hankkeeseen sisältyvien toimenpiteiden valmistuttua Kimolan kanava avataan vesiliikenteelle. Sen johdosta arvioidaan tarvittavan sulutuksia noin 1 000 kertaa purjehduskauden (toukokuu–syyskuu) aikana. Tänä aikana sulutuksista muodostuu virtausta kanavaan päiväsaikaan keskimäärin 0,7 m³/s. Yhden sulutuksen aikana yläpuolisesta Konnivedestä siirtyy alapuoliseen Pyhäjärveen keskivesitilanteessa noin 4 400 m³ vettä. Vuotuisesti vettä siirtyisi sulutusmääräarvion mukaisesti noin 4,4 milj. m³. Sulutusten kautta alapuoliseen vesistöön siirtyvä vesimäärä parantaa kanavan ja alapuolisen Kimolanlahden vedenlaatua. Purjehduskauden ulkopuolella kanavassa ei ole virtausta.

Kimolan kanavasta laaditun virtausmallinnuksen mukaan venesulun täyttämistä yläpuolisella kanavaosuudella aiheutuva suurin virtaama on noin 10,9 m³/s ja tyhjentämisestä alapuolisella kanavaosuudella aiheutuva suurin virtaama 14,5 m³/s. Venesulun alapuolisella kanavaosuudella laskennalliset suurimmat virtausnopeudet ovat 0,3–0,5 m/s ja yläpuolisella kanavaosuudella 0,2–0,4 m/s. Suurimmillaan virtausnopeus on välittömästi sulun ylä- ja alapuolella.

Venesulun yläpuolisella kanavaosuudella sulun täytöstä aiheutuvat virtausnopeudet alittavat kanavan pohjamaalle kirjallisuustietoihin perustuvan suurimman sallitun virtausnopeuden arvon, eikä sulun täyttövirtaaman arvioida aiheuttavan eroosiohaittoja. Venesulun täyttövirtaaman aiheutta-

mien virtausnopeuksien perusteella ei uoman pohjan eroosiosuojauksen näin ollen katsota olevan välttämätön yläpuolisella kanavaosuudella.

Venesulun alapuolisella kanavaosuudella sulun tyhjennysvirtaamasta aiheutuva kanavapoikkileikkauksen keskimääräinen virtausnopeus alittaa suurimman sallitun keskinopeuden 0,3 m/s paalun 5+680 alapuolella. Laskelmien perusteella kanavan pohjan eroosiosuojaus on katsottu tarpeelliseksi paalulle 5+680 saakka. Tyhjennysvirtaaman ei arvioida aiheuttavan eroosiohaittoja paalun 5+680 alapuolisella kanavaosuudella, eikä sulun tyhjennysvirtaaman aiheuttamien virtausnopeuksien perusteella uoman pohjan eroosiosuojauksen näin ollen katsota olevan välttämätön em. kanavaosuudella.

Kanavassa kulkevat alukset aiheuttavat myös takaisinvirtausta, joka liittyy aluksen aiheuttamaan nopeuspainumaan. Takaisinvirtausta esiintyy aluksen ympärillä keulasta perään ja heiketen nopeasti perän jälkeen. Takaisinvirtauksen suuruus vaihtelee aluksittain. Veneillä takaisinvirtaus on vähäinen ja käytetyn mitoitusaluksen aiheuttama takaisinvirtaus on lähellä maksimia. Sallittu takaisinvirtausnopeus määräytyy kanavan pohjan ja luiskien eroosioherkkyyden mukaan. Suojaamattomissa syvissä ja syöpyvissä poikkileikkauksissa pyritään rajoittamaan eroosiota ja tällöin takaisinvirtausnopeus on vaihdellut välillä 1,0–2,0 m/s. Kimolan kanavan tapauksessa luiskat verhoetaan kanavan pohjatasoon saakka, jolloin takaisinvirtausnopeudelle ei aseteta rajaa.

Kalasto ja kalastus

Kanavan ja vesiväylän avaaminen vesiliikenteelle ei vaikuta merkittävästi Kymijoen yläjuoksun kalastoon. Kanavan sulutustoiminnassa saattaa siirtyä vähäisissä määrissä kaloja vesistönosasta toiseen. Vesistöalueen virkistyskalastusmahdollisuuksien arvioidaan kasvavan uuden vesireitin myötä, kun kalastajat pääsevät siirtymään nykyistä helpommin Konnivedeltä Pyhäjärvelle.

Vesistön virkistyskäyttö

Vesiväylän rakentaminen lisää vesistön virkistysarvoa venematkailun sekä virkistyskalastuksen mahdollisuuksien laajentuessa nykytilanteeseen verrattuna.

Rantarakenteet ja laitteet

Kimolan vesiväylähankkeen yhteydessä on tarkoitus purkaa Kimolan uittokanavan nykyinen nipunsiirtolaitos nippunostureineen ja rakenteineen.

Kimolan vesiväylähankkeen alueella on kolme siltaa, joista kaksi siltaa edellyttää muutoksia niiden nykyisellään riittämättömän alikulkukorkeuden vuoksi. Käytännössä vanhat sillat rakennetaan uudelleen nykyisille paikoilleen siten, että niiden aukkomitat ja alikulkukorkeudet täyttävät hankkeessa siltojen alikulkukorkeudelle ja aukkoleveydelle esitetyt vaatimukset.

Vesienhoitosuunnitelma

Hankealue kuuluu Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueeseen (VHA 2). Uuden yleisen paikallisväylän perustaminen ei vaikuta pohjavesialueiden tilaan. Hankkeeseen sisältyvät toimenpiteet eivät vaaranna vedenlaatua tai muuten ole vesienhoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden vastaisia.

Luonnoltaan arvokkaat lähialueet

Lähimmät arvokkaat lintuvesien suojelualueet sijaitsevat Pyhäjärven pohjoisrannalla yli 6 km:n etäisyydellä Kimolanlahden sillasta, jonka kohdalla uusi väylä yhtyy Pyhäjärven venereitistöön. Pyhäjärven puolella lisääntyvä veneily saattaa häiritä alueella pesiviä tai olevia lintuja. Veneily on kuitenkin ohjattu tapahtuvaksi nykyistä venereitistöä pitkin, joka sijaitsee järven keskiosan selkävesillä. Lintujen muuttokauden sijoittuessa keväeseen ja syksyyn ei veneilystä, joka keskittyy pääosin keskikesään, voida katsoa olevan haitallisia vaikutuksia suojelualueiden linnustolle.

Hankkeella ei ole vaikutuksia läheisiin luonnonsuojelualueisiin, Natura 2000 -verkoston alueisiin tai muihin luonnoltaan arvokkaisiin alueisiin. Hankkeesta ei voida ennakoida aiheutuvan luonnonsuojelulain vastaisia seurauksia.

Muut vaikutukset

Hanke on alueelle laaditun maakuntakaavan tavoitteiden mukainen.

Kouvolan kaupunki on pyytänyt Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset kannanottoa hankkeen YVA-menettelyn (ympäristövaikutusten arviointimenettely) tarpeesta. ELY-keskus on päätöksessään 30.5.2014 (dnro KASELY/8/07.04/2014) todennut, että Kimolan kanava-hanke ei edellytä YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon perusteella YVA-menettelyä.

Hankkeen ja sen vaikutusten tarkkailu

Uuden yleisen paikallisväylän perustamisella ei ole haitallisia vaikutuksia vesiympäristön tai sen käytön kannalta. Työnaikaisilla järjestelyillä on mahdollista rajata ruoppaustöistä aiheutuva samentuminen nykyiselle kanava-alueelle. Vesiväylän ruoppaaminen keskittyy nykyiselle kanava-alueelle, joten hakijan näkemyksen mukaan hanke ei edellytä vesilain 3 luvun 11 §:n 2 momentin mukaista tarkkailusuunnitelmaa. Tarvittaessa ruoppaustöiden aikaista vedenlaadun tarkkailua voidaan suorittaa erikseen laadittavan ja Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa hyväksyttävän tarkkailusuunnitelman mukaisesti esimerkiksi jatkuva seuranta suorittavilla mittareilla.

Ruoppauksen aikaisia vaikutuksia vesistöön tarkkaillaan silmämääräisesti töiden aikana. Jos työn aikana todetaan ennalta arvaamattomia vaikutuk-

sia vesiympäristön tilaan, ne pyritään selvittämään vesi- tai kalatalousviranomaisen kanssa erikseen sovittavan ohjelman mukaisesti.

Hankkeesta saatavat hyödyt

Hankkeen päämääränä on toteuttaa vesiväyläyhteys Kouvolan (Voikkaan) ja Heinolan sekä edelleen Päijänteen välille. Hankkeessa on tarkoitus rakentaa Pyhäjärven luoteispuolella sijaitsevaan Kimolan kanavaan venesulku nykyisen nipunsiirtolaitoksen tilalle. Hankkeen vaikutukset heijastuvat Heinolan ja Kouvolan kaupunkien ja litin kunnan alueille. Kimolan vesiväylähankkeen on arvioitu tukevan noin 150 työpaikan säilymistä ja sillä on myönteinen aluetaloudellinen vaikutus, jonka arvioidaan heijastuvan mm. vaikutusalueen lomarakennuspaikkojen kysyntään. Lisäksi hanke parantaa sulutusten myötä veden tilaa Kimolan kanavassa.

Hankkeen tavoitteena on Päijänteen vesistö- ja matkailualueen väestöpohjan kasvattaminen noin 100 000 asukkaalla sekä koko Järvi-Suomen matkailupotentiaalin kehittäminen. Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto on esittänyt hankkeelle ja sisävesiväylien kehittämiseksi tukensa mietinnössään ja mainitsi siinä yhteydessä Kimolan kanavahankkeen osalta seuraavaa:

”Sisävesiväyliä voitaisiin hyödyntää huomattavasti nykyistä enemmän matkailussa, sillä Suomessa on sisävesiväyliä noin 8 000 kilometriä. Esimerkiksi Kimolan kanavan kunnostamisella on arvioitu olevan merkittävää hyötyä Itä-Hämeen ja Kymenlaakson matkailulle ja palvelutyöpaikkojen syntymiselle, ja kanavan kunnostaminen kasvattaisi merkittävästi Keski- ja Itä-Suomen vesiteiden verkostoa”.

Vesiväylähankkeesta saatavaa hyötyä on vesilain 3 luvun 6 § 1 momentin mukaisesti verrattu siitä aiheutuviin haittoihin seuraavasti:

Hyödyt

- Kimolan vesiväylähankkeella arvioidaan olevan suuri merkitys alueen kiinteistöjen arvoihin ja työllisyyteen sekä elinkeinoelämälle.
- Kouvolan ja Heinolan seutujen vesistöjen matkailuarvo kasvaa merkittävästi hankkeen myötä.
- Venesulun sulutuksen aikaansaama virtaus Kimolan kanavassa parantaa veden vaihtumista ja siten parantaa Kimolan kanavan vesialueen tilaa aina rehevöityneeseen Kimolanlahteen saakka.

Haitat

- Vesiliikenne Kimolan kanavan alueella sekä Pyhäjärvellä ja Konnivedellä tulee kasvamaan nykyiseen verrattuna. Tästä saattaa aiheutua venekalustosta riippuen meluhaittaa rantakiinteistöille. Pyhäjärven osalta veneily tapahtuu nykyistä venereitistöä pitkin, joka sijaitsee pääosin järven keskiosan selkävesillä.
- Ruoppaustoiminta aiheuttaa rakennustöiden ajankohdasta riippuen paikallista samentumista Kimolan kanavan alueella. Samentuman leviämi-

nen kanava-alueen ulkopuolelle Konniveden Pohjanlahteen tai Pyhäjärven Kimolanlahteen voidaan rajoittaa työnaikaisten järjestelyiden avulla.

Oikeudelliset edellytykset

Hankkeesta ei aiheudu pysyviä muutoksia vallitsevaan vedenkorkeustilanteeseen. Hankkeen ei arvioida aiheuttavan nykytilaan verrattuna pysyviä haitallisia vaikutuksia alueen vesiympäristöön tai sen käyttöön. Käsityksensä mukaan hakijalla on Järvi-Suomen Uittoyhdistyksen kanssa laaditun aiesopimuksen kautta omistusoikeus kaikkiin hankkeessa tarvittaviin maa- ja vesialueisiin. Toimenpidealueet sijoittuvat asemakaava-alueen ulkopuolelle. Toimenpiteet ovat alueelle laaditun ajantasaisen maakunta- ja yleiskaavan tavoitteiden mukaisia. Hanke ei ole luonnonsuojelulain, jätelain, maankäyttö- ja rakennuslain tai muinaismuistolain vastainen eikä se ole ristiriidassa vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden kanssa.

Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa eikä aiheuta vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteisiin tai vesiluontoon ja sen toimintaan eikä huononna paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja. Hanke on yleisen tarpeen vaatima ja siitä koituu hyötyä etenkin Kouvolan ja Heinolan kaupunkien ja litin kunnan asukkaille. Vesiväylähankkeen toteuttaminen ja yleisen paikallisväylän perustaminen ei aiheuta korvattavaa vahinkoa vesialueen omistajille eikä muille vesiympäristöön liittyvien etujen tai oikeuksien omistajille. Hakijan näkemyksen mukaan vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohdan mukaiset luvan myöntämisen yleiset edellytykset ovat olemassa.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa sekä Kouvolan kaupungissa ja litin kunnassa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 29.12.2014. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksesta lausunnon Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualueen kalatalousviranomaiselta sekä liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelta, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta patoturvallisuusviranomaisena, Liikenneviraston Meriväyläyksikön Helsingin toimipisteeltä, Kouvolan kaupungin ja litin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä Kouvolan kaupungilta ja litin kunnalta.

LAUSUNNOT

1) Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut lausunnossaan, että suunnitelmassa ei ole esitetty, mitä ruoppausmenetelmää käytetään. Esitetyt läjitysalueet eivät sellaisenaan ole soveltuvia imuruoppauksen läjitysalueiksi. Hakemuksessa ei ole esitetty imuruoppauksen edellyttämiä läjitysaldien teknisiä ratkaisuja ja paluuv veden käsittelytekniikkaa. Näin ollen

vireillä olevan hakemuksen perusteella työtä ei voi toteuttaa imuruoppauksella.

Samentumista aiheuttavien ruoppaustöiden aikana on oltava käytössä jatkuvatoiminen sameusmittari. Mikäli sameus ylittää arvon 300 NTU, tulee työ keskeyttää ja muuttaa työtekniikkaa. Lisäksi tulee varautua toimenpiteisiin samentumisen vähentämiseksi. Kyseeseen voi tulla esimerkiksi kemikalointi, työalueen rajaaminen pienempiin alueisiin patojen tai suojaverhojen avulla, pumppaaminen tai erilaiset kaivumenetelmät. Suunnitelmat varajärjestelmien osalta tulee esittää ELY-keskukselle vähintään 3 kuukautta ennen työhön ryhtymistä. Kanavan käyttöönotto lisää veden vaihtuvuutta. Hankkeen valmistuessa vaikutus vedenlaatuun on positiivinen. Hanke ei pitkällä aikavälillä tarkasteltuna vaikeuta Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Hankkeen työn aikaisia vaikutuksia on seurattava ja seurantaohjelma esitettävä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen hyväksyttäväksi vähintään 3 kuukautta ennen työhön ryhtymistä. Vesistön vedenlaatuun tai vesiympäristöön ei Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen esittämät lisäehdot huomioiden todennäköisesti aiheudu sellaisia vaikutuksia, joita tulisi hankkeen johdosta pidemmällä aikavälillä seurata. Myöskään voimassa olevaan vesienhoitosuunnitelmaan ja siihen liittyvään seurantaohjelmaan ei sisälly sellaista, mikä olisi tähän asiaan liittyen otettava huomioon (vesilain 3 luku 11 § 4 momentti).

Suunnitelmassa on todettu, että kanava-alueen omistus siirtyy Järvi-Suomen Uittoyhdistykseltä Kouvolan kaupungille. Vireillä olevissa hakemuksissa ei ole haettu lupaviranomaisen lupaa kiinteän omaisuuden luovuttamiseksi vesilain 9 luvun 16 §:n mukaisesti. Tästä syystä uittoyhdistyksen tulee hakea ko. lupa myöhemmin. Kiinteän omaisuuden luovuttamiseen liittyen Kaakkois-Suomen ELY-keskus on todennut, että nyky muodossaan kanavan ja maa-alueen arvo on negatiivinen, koska laitteiden mahdollinen purkaminen ja alueen ennalleen saattaminen aiheuttavat väistämättä merkittävästi kustannuksia.

2) Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastualue on todennut lausunnossaan, että hankealueella ELY-keskuksen hallinnoimia maanteitä ovat mt 363 (Viermäki–Jaala) ja mt 14550 (Kimola). Maantien 363 keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä (KVL) on noin 660 ajoneuvoa/vrk, joista raskaita ajoneuvoja (KVLRAS) on noin 80 vuorokaudessa. Kesän keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä (KKVL) on noin 920 ajoneuvoa/vrk. Maantiellä 14550 liikennemäärät ovat: KVL 52, KVLRAS 5, KKVL 54.

Suunnitelmassa on päädytty olemassa olevan uittotunnelin laajentamiseen ja sulun sijoittamiseen nykyisen nippunosturin kohdalle. Vesiväylän rakentamisen aikaisten vaikutusten kannalta ratkaisu on hyvä, koska se vähentää huomattavasti maantien 363 liikenteelle aiheutuvaa haittaa vaihtoehtoverailussa mukana olleisiin uuteen maantiesiltaan perustuviin ratkaisuihin

verrattuna. Kuten hankeyhteenvedossa esitetään, edellyttää väylän käyttö maantiellä 14550 olevan Kimolan sillan korottamista. Hankkeen edetessä suunnitelmaratkaisuja täydennetään maantien 14550 parantamisen ja silta-ratkaisun osalta tiesuunnitelmalla. Maantien 14550 vähäisen liikennemäärän ja käytettävissä olevien kiertotiejärjestelyjen vuoksi rakentamisen aikaista haittaa liikenteelle voidaan pitää pienenä.

Kanavan kaivutöiden aikana 1960-luvulla ja sen jälkeen kanavan reunoilla on sattunut useita sortumia ja rantaluiskan valumisia. Myös hankesuunnittelun geotekniset tarkastelut osoittavat kanavaa ympäröivän maaperän olevan hyvin häiriintymisherkkää. Pohjavesi virtaa maassa kanavaa kohden ja vuodenaikoihin liittyvät pohjaveden painetaso vaihtelut lisäävät etenkin liukusortuman riskiä. Kanavan ruoppaus- ja kaivutöiden yhteydessä tulee huomioida myös töiden mahdollinen vaikutus maantienpenkereiden stabiliteettiin ja varautua pohjanvahvistustoimenpiteisiin. Pohjatutkimusten perusteella sortumariskin suhteen kriittisiä kohtia voi esiintyä etenkin alakanavan puolella, jossa mt 363 kulkee kanavan suuntaisesti sen koillispuolella.

3) Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue patoturvallisuusviranomaisena on todennut lausunnossaan, että hankkeessa ei hakemuksen mukaan rakenneta pysyviä patorakenteita, joihin sovellettaisiin patoturvallisuuslakia (494/2009). Patoturvallisuuslakia ei sovelleta kanavien sulkurakenteisiin (patoturvallisuuslaki 2 §).

Osa rakentamisesta toteutetaan työpatojen suojissa. Patoturvallisuusviranomaisen on muistuttanut, että työpadoit ovat patoturvallisuuslain tarkoittamia patoja ja ne on mahdollisesti luokiteltava. Luvan saajan tulee toimittaa patoturvallisuusviranomaiselle hyvissä ajoin ennen rakentamistöiden aloittamista arvio työpadoista aiheutuvasta vahingonvaarasta sekä arvio työpatojen luokasta. Mikäli patoturvallisuusviranomaisen päättää luokitella työpadoit, tulee niiden lopulliset suunnitelmat, luokitusesitykset, tarkkailuohjelmat ja mahdolliset vahingonvaaraselvitykset toimittaa patoturvallisuusviranomaiselle kaksi kuukautta ennen patojen suunniteltua käyttöönottoa. Patoturvallisuuslain 10 §:n mukaan pato on ennen käyttöönottoa luokiteltava ja sille on hyväksyttävä vahingonvaaraselvitys ja tarkkailuohjelma siten, kuin patoturvallisuuslaissa säädetään.

Töiden aloittamisesta on ilmoitettava etukäteen Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen patoturvallisuusviranomaiselle.

4) Liikenneviraston Sisävesiväyläyksikön Lappeenrannan toimipiste on todennut lausunnossaan, että Liikenneviraston ylläpitämä julkinen kulkuväylä Kimolan kanava–Heinola alkaa Konniveden puolelta Pohjanlahdelta vajaan kilometrin päästä uittokanavan luoteissuulta. Uittokanavan kaakkoispuolella on vastaavasti Kouvolan kaupungin ja litin kunnan ylläpitämä yleinen paikallisväylä litin Pyhäjärven venereitti, mitä pitkin pääsee Kimolanlahdelta sillan salmesta aina Kouvolan Voikkaalle ja litin Leininselälle asti.

Lupapäätöksen saatua lainvoiman hakijan tulee hyväksyttää yleisen paikallisväylän merkintäsuunnitelma Liikennevirastolla (asetus vesikulkuväylien merkitsemisestä 846/1979, 5 §). Ennen turvalaitteiden asentamista hakijan tulee toimittaa Liikennevirastolle lopulliset asiakirjat: selostus toteutuneesta hankkeesta, väyläkartat, turvalaitetiedot ja harausasiakirjat yksi sarja kansioon tulostettuna ja vastaavat tiedot tallennettuna esimerkiksi muistitikulle.

Kimolan kanavan vesiväylän suunniteltu nopeusrajoitus on 9 km/h. Liikennevirasto on huomauttanut, että väylien nopeusrajoitukset käsitellään vesiliikennelain mukaisesti esityksen perusteella. Yleisten paikallisväylien rajoituksista päättää Liikennevirasto ja väylien ulkopuolisten alueiden osalta paikallinen ELY-keskus.

5) Kouvolan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta, joka toimii Kouvolan kaupungin ja Iitin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, on todennut lausunnossaan, että ympäristönsuojelun kannalta hankkeessa on keskeistä ruoppaus- ja kaivutöiden toteutus sekä läjitysmassojen käsittely siten, että niistä koituva haitta on mahdollisimman vähäinen ja lyhytaikainen. Rakennus- ja ympäristölautakunta on katsonut, että luvan myöntämiselle ei ole estettä, mutta luvan valmistelussa tulisi ottaa seuraavat seikat huomioon.

Ruoppaus

Lupahakemuksesta ei selviä vesialueen ruoppausmenetelmä eikä siinä ole esitetty menetelmää työnaikaisten kiintoainepäästöjen ja samentumien hallitsemiseksi. Suunnitelma näistä tulee esittää lupa- ja valvontaviranomaiselle. Lisäksi tulee esittää tarkastelu, tarvitaanko työnaikaisia väliaikaisia altaita massan tiivistymistä ja kuivaamista varten, jotta massaa ja lietteistä vettä ei pääse takaisin vesistöön. Ruoppaus- ja kaivutyöt on syytä tehdä virkistyskäyttökauden ja lintujen pesimäkauden ulkopuolella, jolloin haitta jää mahdollisimman vähäiseksi.

Sedimenttien läjitys

Sedimenttejä on tarkoitus läjittää sekä peltoille että metsäisille alueille. Läjitysalueista ei ole hakemuksessa esitetty muuta suunnitelmaa kuin sijaintikartat sekä sopimukset maanomistajien kanssa. Läjitysalueet tulee rakentaa niin, ettei niistä pääse valumia vesistöön eikä muualle ympäristöön. Läjitystä järven, purojen ja ojien sekä talousvesikaivojen läheisyydessä ei tule tehdä ilman ruoppausmassan esikäsitelyä (kuivatusta) kauempana.

Lupa- ja valvontaviranomaiselle tulee esittää läjitysalueista yksityiskohtaiset suunnitelmat, joista selviää niiden rakentamistapa, kerrospaksuudet sekä valumavesien käsittely ja riittävät vesiensuojelumenetelmät käytettävä ruoppaustapa huomioiden. Läjitysalueiden osalta on syytä esittää myös arvio ruoppausmassojen läjityksen muista vaikutuksista naapurustolle. Aiheuttaako pohjaliete tai sen mukana tuleva kuorijäte esimerkiksi hajuhaittoja. Läjitysalueiden luontoarvoista ei ole esitetty selvitystä, mikä olisi tarpeen muiden kuin peltoalueiden osalta.

Pohjalietteen kohonnut arseenipitoisuus

Koska läjitysmassat on tarkoitus sijoittaa maalle, verrataan sedimentin haitta-ainepitoisuuksia ns. PIMA-asetuksen liitteessä esitettyihin kynnys- ja ohjearvoihin. Asetuksen mukaan maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitava, mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus ylittää kynnysarvon tai alueellisen taustapitoisuuden. Näin ollen tulisi ratkaista, muodostaako kohonnut arseenipitoisuus tarpeen PIMA-ilmoituksen tekemiselle tai sijoituspaikan ympäristöluvalle.

Vaikka kynnysarvon ylitys on sedimentinäytteissä lievä, on niissä kuitenkin ristiriita maaperänäytteisiin, joissa kynnysarvopitoisuus puolestaan alittuu. Lupaharkinnan yhteydessä tulisivat todeta, onko hakemuksen liitteenä oleva selvitys maallesijoituskelpoisuudesta riittävä ja sedimenttien arseenipitoisuus luontaisesta taustapitoisuudesta johtuvaa. Samalla tulisi selvittää, vaikuttaako pellolle läjittäminen pellon myöhempään viljelykelpoisuuteen elintarviketuotannossa.

6) Kouvolan kaupunki on todennut lausunnossaan, että se puoltaa hakemuksen hyväksymistä. Hanke on merkittävin Kymijoen vesistön kehittämishanke vuosikymmeniin ja sillä on myönteinen aluetaloudellinen vaikutus vahvan rakennemuutokseen kohteeksi joutuneella alueella. Sulkukanavan toteuttamisella on merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia erityisesti Kimolanlahden vesistön ja rantojen tilaan sekä rantarakenteiden ja rapistuvien sulkurakenteiden turvallisuuteen.

Hakemus on laadittu vesilain edellyttämällä tavalla, laajuudessa ja tarkkuudella. Hakemuksessa kaupunki on esittänyt valmiutensa suunnittelun jatkamiseen ja mm. työnaikaiseen vesistön tilan seurantaan. Rakennus- ja ympäristölautakunnan esittämät näkökohdat koskevat lähinnä hankkeen toteuttamisvaiheen lupaharkintaa ja toteutuksen seurantaa. Ne on otettu huomioon kaupungin hakemuksessa vesilaissa ja -asetuksessa säädetyn mukaisesti.

7) Iitin kunta on todennut lausuntonaan, ettei sillä ole huomautettavaa hakemuksesta. Kunta on todennut lisäksi, että hakemuksessa tarkoitettua hanketta on pidettävä merkittävänä erityisesti alueen matkailun ja matkailuelinkeinojen kannalta mutta myös alueen muun elinvoimaisuuden kannalta, ja kunta on katsonut hankkeen toteuttamisen tärkeäksi.

MUISTUTUKSET

8) Petri Marttila (Keisarinkallio 142-407-4-251) on todennut, että hanke on todella hyvä ja tarpeellinen ja toivottavasti se toteutuu suunnitellusti. Vuolenkosken vesivoimalaitos on tosiasiallisesti rakennettu kokonaisuudessaan Koskenniskan kylään sekä Koskenniskan ja Pietilän koskiin. Tarkkaan ottaen voimalaitos on entisen Pietilän kosken kohdalla. Koskenniskan koski oli Pietilän kosken yläpuolella. Toivottavasti jatkossa huomioidaan Koskenniskan kylän olemassaolo etenkin, kun Kimolan kanava alkaa (yläpää) Koskenniskasta.

9) Juhani Salo (Kiviranta 142-407-4-101) on todennut, että hän vastustaa ehdottomasti hanketta. Muistuttaja ei voi missään tapauksessa hyväksyä sitä, että Pohjanlahdella liikenne lisääntyisi hirvittävästi. Pohjanlahdella on jo harkittu moottoriveneilyn kieltämistä, sillä isot mainingit estävät uimisen rannalla ja tekevät rauhallisen mökkielämän mahdottomaksi.

10) Ritva Salo (Kiviranta 142-407-4-101) on todennut, että hän ihmettelee ja vastustaa hanketta, jolla loukataan Pohjanlahtelaisten ja muidenkin mökkiläisten oikeuksia, ja on vaatinut lupahakemuksen lopettamista.

11) Yrjö Putus (Kanavanmäki 142-407-1-191) on esittänyt huolensa pohjoisimman läjitysalueen, joka on merkitty naapurikiinteistölle Luhdanmäki 142-407-4-244, vaikutuksesta hänen kaivonsa vedenlaatuun. Muistuttajan kaivo sijaitsee paikassa 61,078220 astetta N ja 26,254925 E (WGS84) ja sen etäisyys merkittyyn läjitysalueeseen on 25 m. Kaivon vedenlaatu on todettu hyväksi kiinteistön oston yhteydessä tehdyssä tutkimuksessa vuonna 2012. Lisäksi paikka on ainoa mahdollinen rengaskaivolle kiinteistön alueella. Mikäli on olemassa riski vedenlaadun heikkenemisestä tai ruoppausmassojen vaikutuksesta kaivon veden tuottoon, muistuttaja haluaa keskustelua asiasta ennen ruoppauksen ja läjityksen alkamista. Toinen asia on rajan tarkistus muistuttajan kiinteistön läjitysalueeseen rajoittuvalta osalta. Eteläisin kulma on selkeästi merkitty maastoon pyykillä, mutta läntisimmän kulman paikka on epäselvästi merkitty.

12) Merja Tuppurainen (Kanavanmäki 142-407-1-191) on todennut, että heidän kiinteistönsä sijaitsee Kimolan kanavan varressa sen pohjoispuolella litin kunnassa. Viereiselle kiinteistölle Luhdanmäki 142-407-4-244 on hankesuunnitelmassa merkitty läjitysalue muistuttajan kiinteistön rajoja myöten. Muistuttajalla on kaivo 20–30 m:n etäisyydellä suunnitellusta läjitysalueesta ja muutoinkin kaivo on Kimolan kanavan lähellä. Kaivovettä käytetään talousvetenä, juomavetenä, pesuvetenä ja kaikkeen muuhunkin. Vesi tulee putkia pitkin mökkiin. Jos kaivo tai vesi vaurioituu, muistuttajan mökin arvo romahtaa ja sen käyttömahdollisuudet heikkenevät ratkaisevasti. Kanavahankkeessa ei ole pystytty varmuudella tutkimaan, miten hankkeen toimet vaikuttavat välillisesti tai suoraan pohjaveden laatuun.

Muistuttaja on vaatinut kaivon osalta, että jos kaivo kuivuu tai tulvii tai rakenteet rikkoutuvat töiden aikana/takia tai vesi samenee tai vedenlaatu heikkenee nykyisestä (on nyt juomakelpoista ja kirkasta), on Kimolan kanavahankkeen toteuttajan viivytyksettä rakennettava kiinteistölle uusi vähintään vastaavanlainen kaivo omalla kustannuksellaan. Muistuttaja on esittänyt, että Kimolan kanavahanketta ennen ja hankkeen edetessä kaivoveden laatua mitataan laboratoriossa vähintään vuoden välein ja mitataan heti, jos on jotain havaittavaa poikkeamaa vedessä tai kaivossa. Mittauksia tehdään, kunnes kanavahankkeen valmistumisesta on kulunut kolme vuotta, jotta vedenlaadun säilyminen voidaan varmistaa. Muistuttaja on vaatinut kanavahankkeen toteuttajaa osallistumaan vedenlaadun mittauksista aiheutuviin kuluihin (50 %), ja kaivon omistaja saa määrätä veden mittaavan tahon.

Kanavahankkeen toteuttajan on huolehdittava edellä mainituista velvoitteista, koska ei voida ennalta tietää hankkeen vaikutuksia pohjaveden ja kaivon vedenlaatuun. Kaivo sijaitsee niin lähellä kanavaa ja läjitysalueita, että on mahdotonta etukäteen tietää kanavahankkeen vaikutusta kaivoon, joten kaivo tulee huomioida kaikissa töissä hankkeen edetessä. Jos voidaan arvioida jo ennen läjitysalueen tekemistä kiinteistölle 142-407-4-244 läjityksen mahdollisesti heikentävän kaivoa tai kaivon vettä, muistuttaja on pyytänyt luopumaan kyseisen kiinteistön käyttämisestä läjitysalueena. Muistuttaja on vaatinut, että läjitysalue ei ulotu muistuttajan kiinteistön rajalle asti. Hankkeessa on varmistettava, että ruoppausmassat eivät missään olosuhteissa päädy muistuttajan kiinteistölle.

Muistuttaja on vaatinut omaisuutensa suhteen, että jos kiinteistön rakennusten rakenteisiin tai tiilimuurauksiin (seinät, takat, piiput yms.) tulee halkeamia, murtumia tai muita vaurioita kanavahankkeen töiden aikana tai takia (kaivu tai räjäytys tai maansiirto tms. työ), nämä kaikki on täysimääräisesti korvattava. Samoin jos muistuttajan kiinteistöllä olevaan omaisuuteen tai puustoon tai maaperään aiheutuu mitä tahansa vaurioita tai vahinkoa tai ympäristöongelmaa tai ympäristövahinkoa suoraan tai välillisesti kanavahankkeen takia, ne on täysimääräisesti korvattava. Perusteena on toisen omaisuudelle aiheutettu vahinko.

Muistuttaja on vaatinut, että Sankaran silta (Kanavantien silta) korotetaan ja säilytetään ja se otetaan lupa-anomuksiin jo tässä vaiheessa mukaan, jotta siltayhteys saadaan mahdollisimman jouhevasti ja viivytyksettä uusittua. Muistuttaja on vaatinut, että tieyhteyttä Vuolenkosken tieltä Kanavantien kautta Taipaleentielle ei katkaista lainkaan. Sankaran sillan puuttuminen laskisi muistuttajan kiinteistön arvoa. Matka maitse Taipaleentieltä Vuolenkosken kauppaan on nyt viitisen kilometriä ja pari ylimääräistä kilometriä Kimolan kanavan tunnelitien (toteutettavan sulun luona) yli pidentäisi kulkua ratkaisevasti. Posti tuodaan Sankaran sillan kautta ja raskaat rekat hakevat puita saman sillan kautta. Vakituiset asukkaat ja sadat mökkläiset muistuttajan ohella käyttävät Sankaran siltaa jatkuvasti ja sitä tarvitaan jatkossakin. Sankaran sillan rakentaminen tai korotus on sisällytettävä hankkeeseen heti alussa. Jos tunnelitie Kouvolan puolellakaan ei olisi käytössä, katkeaisi Taipaleentieltä yhteys Vuolenkoskelle.

Muistuttaja on pyytänyt erityisesti huomioimaan, että heidän kaivonsa on erityiseen käyttöön otettu alue eikä kaivoalueella näin ollen ole jokamiehen oikeuksia. Muistuttaja on pyytänyt ottamaan yhteyttä ennen töiden aloitusta, jotta voitaisiin yhteisesti käydä läpi kaivon ja rakennusten rakenteet, takat, piiput, tontin rajat jne. Muistuttaja on toivonut rakentavaa yhteistyötä koko hankkeen ajan.

13) Reijo Salminen (Lahdenpää 286-472-25-3) on todennut, että mahdollinen vesiväylän rakentaminen ei yksin paranna huonoa vedenlaatua Kimolan kanavassa, koska virtaus jää edelleen erittäin vähäiseksi ja satunnaiseksi. Myöskään Kimolanlahden tilaa se ei paranna, sillä lahti on madaltunut ja rannat ovat rehevöityneet ja kasvavat vähitellen umpeen. Kimolan silta (Eeraskan silta) tulee ehdottomasti säilyttää entisellään. Arvio työpaik-

kojen määrän lisääntymisestä tuntuu aivan liian suurelta. On käsittämätöntä, että kanavan rakentamisluvan yhteydessä ei hakijaa veloitettu millään tavoin huolehtimaan kanavan ja sen ympäristön sekä vesistön tilasta uittotoiminnan loputtua.

14) Pato Osakeyhtiö (Voimalaitos 142-407-1-158) Vuolenkosken vesivoimalaitoksen omistajana on todennut, että yhtiö ei vastusta lupahakemusta sinänsä. Yhtiö on huomauttanut, että toisin kuin hakemuskuulutuksen yhteenvedossa väitetään, hankkeesta aiheutuu voimataloudelle haittaa menetettävän vesivoiman muodossa. Venesulun käyttäminen edellyttää veden juoksutusta yhtiön omistaman Vuolenkosken voimalaitoksen turbiinien ohitse. Muistuttaja on vaatinut, että yhtiölle määrätään maksettavaksi täysi korvaus menetetyistä vesivoimasta siltä osin, kuin ohijuoksutus tapahtuu muuhun kuin puutavaran uiton tarpeeseen. Hankeen ylläpitäjän on varustettava sulutuslaitteisto hyväksyttävällä ohijuoksutuksen mittaavalla laitteistolla.

15) Anna-Kaisa ja Mikko Lehtinen (Ahola 286-472-6-71) ovat vaatineet, että ns. Eiraskan silta tulee jättää käyttöön joko sellaisenaan tai korotettuna mutta entiselle paikalleen, mikäli Kimolan kanavahanke toteutuu. Eiraskan mutkan tie tulee säilyttää tiehallinnon ylläpitämänä tienä kuten tähänkin asti. Jos silta suljettaisiin, se aiheuttaisi kohtuutonta haittaa ja vaikuttaisi Vuolenkoski–Vierumäki–Lahti suuntaan kulkemiseen niin, että siitä aiheutuisi noin 10 km:n lisämatka. Tästä on kokemusta kesällä 2012 olleen Eiraskan sillan viiden kuukauden korjausremontin aikana. Alueella asuu myös maanviljelijöitä, joiden pellot ovat kanavan molemmin puolin, ja sillan sulkeminen aiheuttaisi myös heille kohtuuttomia kuluja ja työn lisääntymistä ilman palkkaa. Tien muuttaminen yksityistieksi aiheuttaisi myös kohtuuttomia lisäkuluja tienhoitomaksujen muodossa, koska tieosuuksien laskeminen aloitetaan tien alkupäästä, ja Eiraskan mutkan tien päässä asuville tulisi kaikkein suurimmat maksut. Muistuttajat maksavat tienhoitomaksuja jo nyt Koirilammen–Ylimmäisenkujan tieosuudelta noin 250 € vuodessa.

16) Anna Lindertz (Pohjannotko 142-407-3-62) on todennut vastustavansa hanketta kokonaisuudessaan. Hanke ei edistä alueen matkailua millään tavalla. Järjestely nippunosturin ja venesulun kohdalla on hankala, sillä korkeuserot ovat suuret ja siirtyminen vesistöstä toiseen kestäisi kauan. Reitti ei olisi houkutteleva järvimatkailijoille. Hanke ei auta säilyttämään työpaikkoja. Vesibussiliikenne ei tänä päivänä ole kovin suuressa suosiossa eikä myöskään tämä reitti tulisi olemaan. Rantakiinteistöjen arvo ei tule nousemaan vaan päinvastoin laskemaan. Kimolan kanavan alkukohta, missä muistuttajan kesämökki sijaitsee, on kovin kapea, eli käytännössä vesibussit ja muut isot alukset kulkisivat läheltä. Haitat ja niiden vaikutukset kesäasunnon vesistöön ja ympäröivään luontoon olisivat paljon suuremmat, kuin on arvioitu. Hankkeesta on enemmän haittaa kuin hyötyä, ja epäonnistuuksaan haitat ovat alueelle ja mökkiläisille peruuttamattomia ja lopullisia. Alueen mökkiläisenä muistuttaja on toivonut, ettei hankkeelle saada rahoitusta tai lupia.

17) Lotta Johansson (Pohjannotko 142-407-3-62) on todennut vastustavansa Kimolan kanavan vesihanketta, joka ei ole kannattava eikä edistä matkailua toivotulla tavalla. Reitti ei houkuttelisi matkailijoita, sillä nippunosturin kohdalla korkeuserot ovat liian suuret ja siirtymistä joutuisi odottamaan pitkään. Reitti olisi päinvastoin hankalampi kuin kätevämpi. Kanava alkaa samasta kohtaa, missä muistuttajan kesämökki sijaitsee, eikä mökin edustan vesibussi- tai muu liikenne ole mukavaa. Muistuttaja on huolissaan siitä, että haitat olisivat arvioita isommat, ja hankkeen vaikutuksista kesämökkkinsä vesistöön ja ympäröivään luontoon. Hankkeesta on enemmän haittaa kuin hyötyä ja epäonnistuksessa haitat ovat alueelle ja mökkiläisille peruuttamattomia.

18) Jari Johansson (Pohjannotko 142-407-3-62) on todennut, että huvi- ja matkailuveneilyn edistäminen vesitien parannuksen ja markkinoinnin kautta vaikuttaa reitin varrella asuviin ihmisiin. Pitkälle venematulle lähdetään pääsääntöisesti isoilla veneillä. Vesibussi on laiva eikä vene. Isot veneet ja laivat aiheuttavat isoja aaltoja, jotka isolla selällä loivenevat ja pienenevät ennen rantaan osumista, mutta kapeammissa paikoissa ne runnovat rantaan ja rannan tuntumassa olevia veneitä ja laitureita. Kapeisiin paikkoihin onkin yleensä asetettu esimerkiksi 5 solmun maksiminopeus. Nyt kuitenkin Kimolan kanavaa lähestyttäessä kapeata osuutta riittää pitkän matkaa ja on selvää, etteivät veneilijät tule tällaista nopeusrajoitusta noudattamaan valvonnan ollessa näin syrjäisessä paikassa olematonta. Jos vesiväylä avataan ja muistuttajan mökin edestä tullaan veneilemään, hankkeesta vastaavan tulee rakentaa vähintään Konniveden Pohjanlahden kattavat sellaiset aallonmurtajat, jotka ovat esteettisesti hyväksyttävissä eivätkä haittaa esimerkiksi kalastusta.

Hankkeen yhteenvedossa annetaan ymmärtää, että vesiväylä nostaisi väylän varrella olevien tonttien arvoa. Sisävesillä rauhallisella paikalla oleva kiinteistö on arvokkaampi kuin vilkkaan väylän varrella oleva. Siksi muistuttajan kiinteistön arvo tulee lisääntyneen liikenteen johdosta laskemaan eikä nousemaan. Muistuttaja odottaa, että kyseinen arvonmenetys korvataan. Arvio täytyy luonnollisesti teettää ulkopuolisella ammattilaisella. Kimolan kanavan ruoppaaminen on ilmeisen hyvä asia. Sitä vastoin lisääntynyt huviveneily ei ole ympäristölle eduksi. Hankkeen yhteenvedossa luvattu kanavan pohjan puhdistaminen irtotukeista ja muusta uiton aikana pohjaan jääneestä puutavarasta on syytä laajentaa paljon kanavan ulkopuolelle veneilyn turvallisuuden takaamiseksi. Toki asia pitää hoitaa kuntoon muutenkin ja se on tällä hetkellä uittoyhdistyksen vastuulla, mutta se siirtyy aiesopimuksen toteutuksen kautta Kouvolan kaupungille. Tämä pohjan puhdistamisen laajentaminen vaikuttaa merkittävästi hankkeen kustannuksiin.

19) Tina Johansson (Pohjannotko 142-407-3-62) kiinteistön käyttäjänä ja kesäasukkaana on todennut vastustavansa hanketta, koska mahdollinen liikenne kulkee hyvin läheltä kiinteistön saunarantaa. Hän on pyytänyt lähettämään hankkeen ympäristöseuranta-arvion. Mikä tulee olemaan huviveneiden ja mahdollisten vesibussien nopeus? Miten voimme olla varmoja siitä, että veneilijät käyttäytyvät siististi eivätkä heitä roskia tai muita jätteitä veteen? Miten on otettu huomioon rantaviivojen hauraus ja kesäasuntojen

laitureihin kiinnitetyt veneet ja kuuluuko aallonmurtaja hankkeeseen? Ennen kuin hanke voidaan aloittaa, pitää puhdistaa koko Pohjanlahden ja yläkanavan pohja uppotukeista ja mahdollisista muista rojuista. Hanke ei tule olemaan taloudellisesti kannattava, koska veneilykausi on Suomessa liian lyhyt.

20) Tomi livonen (Mäntylahti 142-407-3-99) on vaatinut uiton seurauksena uponneiden tukkien ja tukkinippujen poistamista Pohjanlahden vesialueen pohjasta Kimolan kanavan edustalta sekä vesialueen ja ympäristön palauttamista uittotoimintaa edeltäneeseen kuntoon ennen vesialueen käyttöoikeuden siirtymistä Kouvolan kaupungille. Järvi-Suomen Uittoyhdistys on ilmoittanut keväällä 2014, että Pohjanlahden vesialue on pysyvällä käyttöoikeudella lunastettu uittoyhdistyksen käyttöön Itä-Suomen vesioikeuden päätöksellä. Uittosäntö ja käyttöoikeus on lopetettava. Muistuttajalta on uiton lopettamisen jälkeisen 12 vuoden aikana hajonnut noin 100 verkkoa tarttumalla kiinni tukkeihin tai nippuihin. Tukit aiheuttavat tapaturmavaaraa uimiselle ja sukeltamiselle. Uppotukit aiheuttavat vaaraa myös vesiliikenteelle erityisesti Pohjanlahden perällä, missä on lähellä kanavan suuta paljon uppotukkeja pystyssä pohjassa ja lisäksi uppotukkeja nousee ajoittain pintaan. Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on ilmoittanut keväällä 2014, että uittoyhdistys on vastuussa tukkinippujen ja yksittäisten puiden aiheuttamista haitoista ja vahingoista ja on velvollinen poistamaan vaaraa aiheuttavat puut.

21) Eija Nummi ja Jukka Nummi (Haapakallio 142-407-2-25 ja Nummenkallio 142-407-2-39) ovat vaatineet, että hakemus kokonaan hylätään. Jos lupa kuitenkin myönnetään, hankkeesta vastaava tulee velvoittaa korvaamaan muistuttajille kiinteistöjen arvon alenemisesta aiheutuvana vahinkona Eija Nummelle kiinteistön 142-407-2-39 omistajana 80 000 € laillisine korkoineen ja muistuttajille yhteisesti kiinteistön 142-407-2-25 omistajina 200 000 € laillisine korkoineen. Muistuttajien kiinteistöjen arvon kannalta ei kulkuyhteydellä Kouvolan suuntaan ole merkitystä. Lähinnä muistuttajien kiinteistöä 142-407-2-39 oleva läjitysalue näyttäisi loukkaavaan kiinteistön tieoikeutta kiinteistöllä Kimolan kanava 142-407-6-0. Hanke loukkaa huomattavasti muistuttajien etua, aiheuttaa huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonolosuhteissa ja vesiluonnossa ja sillä voidaan saavuttaa vain huviveneilyhyötyä. Tukin uitto kanavassa on keskeytynyt. Luvan myöntämiselle ei ole laillisia edellytyksiä.

Muistuttajien kiinteistöt rajoittuvat hankkeen kohteena olevan kanavan suuhun sen yläjuoksulle Pohjanlahden rantaan. Matalan ja mutapohjaisen lahden vedenlaatu heikkenee rakennustöiden ja ennen kaikkea sitä seuraavan vesiliikenteen vuoksi dramaattisesti. Vesistöjen korkeusero tulisi olemaan noin 11,5 m sekä sulun pituus olisi 65 m ja leveys 8 m. Tämä merkitsee 5 980 m³:n juoksutusta jokaista sulutusta kohti. Se merkitsee sulun yläpuolisessa vesistössä valtavaa virtausta, joka aiheuttaa vakavia vaaratilanteita ja myös vakavaa haittaa rantakiinteistöjen vesistön käytölle. Päinvastoin kuin hakija esittää muistuttajien rantakiinteistöjen arvo laskee hankkeen vuoksi. Vedenlaatu heikkenee hankkeen johdosta ja uusi vesiliikenne jopa vesibussein häiritsee luonnonrauhaa olennaisesti.

22) Oy Mankala Ab (Mankala 142-402-2-43) on todennut muistutuksessaan omistavansa Kymijoen varrella sijaitsevat Mankalan, Ahvenkosken, Klåsarön ja Ediskosken vesivoimalaitokset. Kuulutuksen yhteenvedossa hankkeesta ja sen vaikutuksista todetaan, että hakijan käsityksen mukaan hankkeesta ei aiheudu korvattavaa haittaa tai vahinkoa vesialueen omistajille ja muille vesiympäristöön liittyvien etujen tai oikeuksien omistajille. Yhtiö on muistuttanut, että toisin kuin hakija ilmoittaa, hankkeesta aiheutuu korvattavaa edunmenetystä vesivoiman käyttöoikeuden omistajalle Oy Mankala Ab:lle. Sulutuksissa käytettävä vesi ohjattaisiin Vuolenkosken ja Mankalan vesivoimalaitosten ohi aiheuttaen vesivoiman menetystä kyseisillä voimalaitoksilla. Yhtiö on edellyttänyt, että sulutuksissa muuhun kuin uiton tarpeisiin menetetty vesivoima on korvattava vesilain 13 luvun 11 §:n mukaisesti. Uiton tarpeisiin käytettävästä vedestä ja sen korvauksista Mankalan voimalaitoksen osalta on päätetty korkeimman hallinto-oikeuden 3.3.1977 antamassa päätöksessä valituksiin Itä-Suomen vesioikeuden 25.7.1975 antamasta päätöksestä nro 65/Ym/75, joka koskee lupaa Mankalan voimalaitoksen rakentamiseen Kymijoen Kaurakoskeen litin kunnassa.

HAKIJAN SELITYS

Aluehallintovirasto on 27.1.2015 varannut hakijalle tilaisuuden antaa selitys lausuntojen ja muistutusten johdosta. Hakija on 25.2.2015 aluehallintovirastoon toimittamassaan selityksessä todennut seuraavaa.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen 1) lausunnosta hakija on todennut, että sen pyrkimyksenä on toteuttaa työ siten, että siitä olisi mahdollisimman vähän haittaa vesialueen ekologiseen tilaan. Ruoppaus- ja läjitystöiden suorittamisesta aiheutuvaa haittaa pyritään minimoimaan työnaikaisilla järjestelyillä sekä käytettävällä ruoppauskalustolla. Hakemusvaiheessa imuruoppaus- ta ei ole suljettu kokonaan pois, koska tulevalle toteuttamisvaiheen lupaharkinnalle ja hankkeen kilpailuttamiselle on pyritty jättämään liikkumavaraa. Ruoppaus- ja kaivutyöt on mahdollista toteuttaa nykyisellä kanava-alueella suljetuilla vesialueen osilla, mikä voi mahdollistaa myös uusien ruoppausmenetelmien käytön ja ruoppausmassan läjittämisen työnaikana esimerkiksi kanava-alueelle, josta se voidaan myöhemmin siirtää lopulliseen läjityspaikkaan.

Hakija tekee tarvittavat yksityiskohtaiset suunnitelmat ja ilmoitukset ruoppaus- ja läjitystöiden käynnistymiseen ja töiden valmistumiseen liittyen. Töiden valmistuttua mahdolliset suunnitelmamuutokset esitetään lopullista tilannetta kuvaavissa piirustuksissa. Hakemuksessa Kouvolan kaupunki on esittänyt valmiutensa suunnittelun jatkamiseen ja mm. työnaikaiseen vesistön tilan seurantaan. Hakija on esittänyt toivomuksen, että päätöksellä ohjataan toteuttamista esimerkiksi sementumia koskevien raja-arvojen ym. reunaehtojen avulla, mutta työmenetelmien valinnalle jätetään kilpailuttamisen edellyttämää liikkumavaraa, jotta myös kustannustehokkuus voidaan ottaa huomioon.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen 2) lausunnosta hakija on todennut, että kana-

van ja siihen liittyvän venesulun sekä odotuslaitureiden toteutuksessa huomioidaan kanavan ranta-alueiden tilanne niin, että rakennustyöt eivät heikennä nykytilannetta. Hakemussuunnitelma ei sisällä nykyisten siltojen korottamiseen liittyvää luvittamista. Siltapaikkoihin liittyvien mahdollisten tiesuunnitelmien ym. laadinta on tarkoitus käsitellä tämän hakemussuunnitelman ulkopuolella.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen patoturvallisuusviranomaisena 3) ja Liikenneviraston Sisävesiväyläyksikön Lappeenrannan toimipisteen 4) lausunnoista hakijalla ei ole ollut huomauttamista.

Kouvolan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan 5), Kouvolan kaupungin 6) ja Iitin kunnan 7) lausunnoista hakija on todennut, että hakemussuunnitelma on laadittu vesilain ja valtioneuvoston asetuksen vesitalousasioista mukaisesti ja tarkkuudella. Hankkeen toteuttamisen lupamenetelylle ja toteuttamisen ohjaukselle on jätetty hakemuksessa liikkumavaraa, joka mahdollistaa tarkoituksenmukaisen ja kustannustehokkaan toteuttamisen vesilain mahdollistaman lupaprosessin mukaisesti. Hankkeen yhteydessä suoritettujen luontoselvitysten, mm. YVA-tarveselvitys, sekä Kymijoen vesi- ja ympäristö ry:n lausuntojen perusteella voidaan todeta, että Pyhäjärven arvokkaat pesimäalueet sijaitsevat toisaalla Pyhäjärven lahdissa. Kanava on liikennekäyttöön kaivettu alue, jossa mm. kunnostusruoppauksia on tehty jatkuvasti. Erityisiä perusteita venesulun ja kanavan rakennustöiden ajalliseen rajoittamiseen ei siten ole.

Hakemus sisältää selvityksen läjitettävien massojen läjityskelpoisuudesta ja hakija on jo varautunut hankkeen toteuttamiseen vaikutusten ja mm. vedenlaadun seurantaan hakemuskirjeen mukaisesti. Pääosa läjitettävistä massoista muodostuu rantapenkereiden kevennysleikkauksista, joita pyritään sijoittamaan osittain myös kanava-alueelle mm. työnaikaisiin teihin ja kanavan välittömään läheisyyteen. Varsinaiset ruoppausmassat käsittävät noin 44 000 m³tr, mikä on noin 2,5 % kanavan rakentamisen yhteydessä 1960-luvulla Kimolan alueelle läjitettyihin massoihin verrattuna. Lähtökohdiana on, että venesulun läheiset ruoppaukset suoritetaan kuivatyönä, kuten hakemuksessa on esitetty. Osa ruoppauksista tehdään rantapenkereiden kevennysten yhteydessä, jolloin kaivutyöt on mahdollista toteuttaa maalta käsin. Ruoppaus- ja kaivutyöt tehdään hakemuksen mukaisesti suljetulla vesialueella joko osittain kuivatyönä tai suodatinkankailla tms. eristetyllä kanavajaksolla aiemmin rakennetussa uomassa. Hakija on katsonut, että myös uusien ruoppausmenetelmien käytölle ja kilpailuttamiselle tulee voida jättää tilaa hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisen kilpailuttamisessa.

Pohjasedimenttien läjityskelpoisuutta koskevassa tutkimuksessa on todettu, että tutkimustarpeen käynnistävä kynnyksäraja on arseenin osalta ylittynyt. Kanava sijaitsee Etelä-Suomen arseeniprovinssin alueella, jossa maaperän luontainen kynnysarvo erityisesti suurten vesistöjen alueella on usein suurempi kuin PIMA asetuksen (214/2007) kynnysarvo. Lisäksi toimenpiteet käynnistävä ohjearvo 50 mg/kg on mittaustuloksiin (6–11 mg/kg)

verrattuna moninkertainen. Tutkimuslausunnon mukaan estettä läjittämislle ei ole. Alustavat läjityssopimukset mahdollistavat varsinaisten ruoppaus-sedimenttien läjitykset kapasiteetin osalta useilla vaihtoehtoisilla valinnoilla ja paikoilla. Tämän perusteella hakija on katsonut, että läjityskelpoisuus on tutkittu hakemuksen edellyttämässä laajuudessa. Hakija on tietoinen siitä, että toteuttamisvaihe edellyttää yksityiskohtaisempaa harkintaa. Lisäksi hakija on todennut, että Kouvolan kaupunginhallitus ja litin kunnanhallitus ovat katsoneet, että hanketta on pidettävä merkittävänä alueen elinvoimaisuuden, vesistön tilan ja ympäristön kannalta.

Petri Marttilan 8) muistutuksesta hakija on todennut, että se otetaan huomioon tulevissa kirjauksissa. Huomautus koskee kuitenkin hakemussuunnitelman ulkopuolista aluetta eikä asia kuulu hakemussuunnitelman toimenpiteiden piiriin.

Juhani Salon 9) ja Ritva Salon 10) muistutuksista hakija on todennut, että muistuttajien omistama kiinteistö sijaitsee Pohjanlahdella vastakkaisella rannalla jäljempänä kohdissa 16)–19) käsiteltyä kiinteistöä, jonka osalta antamaansa selitykseen hakija on viitannut.

Yrjö Putuksen 11) ja Merja Tuppuraisen 12) muistutuksista hakija on todennut, että muistutuksien kohteena oleva ehdotus läjityskohteeksi sijaitsee kanavan alkuperäisen reunapenkereen yhteydessä. Hakija tekee tarvittavat yksityiskohtaiset läjityssuunnitelmiin perustuvat sopimukset alueiden omistajien kanssa ja suorittaa rajanaapureiden kuulemisen sekä esittää vaadittavat ilmoitukset Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ennen työn käynnistymistä. Kiinteistöjen rajat selvitetään ja määritetään läjitystyön suorittamisen edellyttämässä määrin. Hakemussuunnitelmassa esitetään Sankaran yksityistien silta korotettavaksi nykyisellä paikallaan. Ruoppaus- ja läjitystöiden suorittamisesta aiheutuvaa haittaa pyritään minimoimaan työnaikaisilla järjestelyillä ja käytettävillä työmenetelmillä. Alueen rakennuksille mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvaaminen ei kuulu hakemussuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin. Vahinkovaatimukset käsitellään erikseen läjitystä koskevien päätösten ja toimenpiteiden yhteydessä.

Reijo Salmisen 13) muistutuksesta hakija on todennut, että hakemuksessa ei esitetä Kimolan sillan poistamista. Venesulun toteuttaminen tulee lisäämään Kimolanlahden veden virtaamaa uittoa vastaavalle tasolle, mikäli kanavan toteuttamiselle asetettavat käyttötavoitteet saavutetaan. Kanavan alkuperäisen rakennusluvan arviointi ei kuulu hakemussuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin.

Pato Osakeyhtiön 14) ja Oy Mankala Ab:n 22) muistutuksista hakija on todennut, että hakija on tietoinen sulutukseen käytettävän veden energiaarvon menetyksen aiheuttamasta korvausvastuusta. Lisäksi hakija on katsonut, että väylähakemus ei muuta uiton oikeutta veden korvauksettomaan käyttöön. Hakijan tavoitteena on sopia korvausperiaatteesta voimayhtiöiden kanssa ja mahdollisesta kertakorvauksesta sen jälkeen, kun kanavan käyttöaste on vakiintunut ja sulutuksen aiheuttama veden käyttö voidaan arvioida riittävän luotettavasti. Jos sopimukseen ei päästä, hakija esittää

erillisen hakemuksen aluehallintovirastolle korvauksen määräämistä varten. Hakijan tavoitteena on sitoa sulun ohjuoksutusten mittaaminen ja korvaus veneliikenteen sulutusten määrään.

Anna-Kaisa ja Mikko Lehtisen 15) muistutuksesta hakija on todennut, että hakemuksessa esitetään Kimolan silta (Eiraskan silta) säilytettävän nykyisessä paikassaan.

Anna Lindertzin 16), Lotta Johanssonin 17), Kari Johanssonin 18) ja Tina Johanssonin 19) muistutuksista hakija on todennut, että muistutuksien tekijöiden omistama tai käyttämä rakennuspaikka sijaitsee Pohjanlahden keskivaiheilla noin 0,7 km kanavasta pohjoiseen kohdassa, jossa vesialue laajentuu noin 200 m:n levyiseksi lahden seläksi Pohjanlahden nykyisen Heinola–Rautsaari–Kimolan kanava väylän päätteen kohdalla. Merenkulkuhallitus on vahvistanut väyläpäätöksen 25.5.1990. Väylään liittyy voimassa oleva uittosääntö. Suunnitellun uuden vesiväylän suhde alueidenkäyttöön ja asema liikenneväylänä on todettu 19.6.2001 vahvistetussa seutukaavassa ja vahvistettu viimeksi maakuntakaavassa 28.5.2008. Kanavaan johtavan nykyisen veneväylän asema ja yhteensovittaminen alueen lomarakentamiseen on vahvistettu litin kunnan yleiskaavassa litin kunnanvaltuuston päätöksellä 25.5.2004.

Kimolan kanavahanke on kuntien päätöksissä arvioitu aluetalouden kannalta erittäin merkittäväksi. Kunnat ovat myös toteuttaneet Pyhäjärvelle kuntien omistaman Kimolan kanavan eteläpään ulottuvan veneväylän, jota koskevat päätökset on annettu Itä-Suomen ympäristölupavirastossa 26.7.2006 ja 22.8.2007. Nyt esitetty väylähakemus yhdistää edellä mainitut väylät yhdeksi kokonaisuudeksi, mikä kehittää vesiliikenteen edellytyksiä erittäin merkittävästi. Hankeen merkitys vesiväyläverkoston kehittämisessä on todettu useaan otteeseen mm. valtiovarainvaliokunnan talousarvioperusteissa, jotka eduskunta on hyväksynyt. Liikenteen rajoittamista ja ohjausta koskevat kysymykset kuten väylän nopeusrajoitus ratkaistaan väylähakemuksen käsittelyn jälkeen Liikennevirastolle esitettävään suunnitelmaan perustuen.

Muistuttajat ovat esittäneet useita selvityspyyntöjä ja mielipiteitä, jotka eivät kuulu nyt esitetyn vesilain tarkoittaman hakemussuunnitelman mukaisten toimenpiteiden piiriin. Hakija on tietoinen siitä, että väylän pitäjä on vesilain mukaisesti korvausvastuussa vesiliikenteen aiheuttamista vahingoista. Edellä olevan perusteella hakija on katsonut, että muistutuksissa ei ole esitetty estettä luvan myöntämiseksi hankkeelle.

Tomi Iivosen 20) muistutuksesta hakija on todennut, että siinä esitetyt vaatimukset eivät kuulu käsittelyssä olevan vesilain mukaisen hakemussuunnitelman toimenpiteiden piiriin.

Eija Nummen ja Jukka Nummen 21) muistutuksesta hakija on todennut, että muistuttajien omistama rakennuspaikka sijaitsee Pohjanlahdella kanavan pohjoisen päään läheisyydessä. Vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon, että merenkulkuhallitus on vahvistanut väyläpäätöksen Heino-

la–Rautsaari–Kimolan kanava 25.5.1990. Väylään liittyy voimassa oleva uittosääntö. Suunnitellun uuden vesiväylän suhde alueidenkäyttöön ja asema liikenne-väylänä on todettu 19.6.2001 vahvistetussa seutukaavassa ja viimeksi 28.5.2008 vahvistetussa maakuntakaavassa. Kanavaan johtavan veneväylän asema ja yhteensovittaminen alueen lomarakentamiseen on vahvistettu litin kunnan yleiskaavassa litin kunnanvaltuuston päätöksellä 25.5.2004. Lahden vastarannalla on uittoa varten varattu liikennealueena alue puutavaran vesitiekuljetuksia varten. Liikenneväylä ja satama ovat kuuluneet alueen maankäyttöön 1960-luvulta lähtien ja niiden asema suhteessa loma-asutukseen ei ole väistynyt. Alueen maankäyttö toteutuu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten oikeusvaikutteisten kaavojen mukaisesti, mihin myös po. kiinteistöjen rakennusoikeus ja käyttö loma-asuntoalueena perustuu. Vahvistettujen kaavojen mukainen alueiden käyttö ei aiheuta korvausvelvoitetta.

Vesiliikenteen aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi kanavaan ja sille johdettavaan väylään tullaan asettamaan nopeusrajoitus yleisen käytännön, hakemussuunnitelmassa esitetyn ja Liikenneviraston lausunnon mukaisesti. Venesulun hyötymitat ovat 35 m x 8 m ja sen tilavuus on Konniveden ja Pyhäjärven keskivedenkorkeuksilla noin 4 400 m³. Uiton aikana vuorokaudessa juoksutettu vesimäärä vastasi noin 5 sulutuksen määrää vuorokaudessa. Sulutuksen käyttämä vesimäärä edustaa suuruusluokaltaan noin 5 %:n osuutta venesulun yläkanavan arvioidusta vesitilavuudesta ja alle 0,5 %:n osuutta Pohjanlahden arvioidusta vesitilavuudesta. Hakemussuunnitelman liitteenä esitetyn virtausmallinnusraportin mukaan venesulun yläpuolisella kanavaosuudella laskennalliset suurimmat virtausnopeudet ovat 0,2–0,4 m/s. Suurimmillaan virtausnopeus on välittömästi sulun ylä- ja alapuolella. Venesulun yläpuolisella kanavaosuudella sulun täytöstä aiheutuvat virtausnopeudet alittavat kirjallisuudessa esitetyn suurimman sallitun virtausnopeuden, eikä sulun täyttövirtaaman arvioida aiheuttavan eroosiohaittoja. Virtausnopeudet Pohjanlahden eteläosassa varsinaisella veneväyläalueella ovat alle 0,1 m/s ja väyläalueen ulkopuolella alle 0,05 m/s. Konniveden väylässä on paikoitellen huomattavasti suurempia luonnontilaisia virtaamia.

MERKINTÄ

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 29.5.2015 antanut päätöksen nro 108/2015/2 Kymijoen uittosääntöä välillä Konnivesi–Voikkaa koskevan Itä-Suomen vesioikeuden 13.12.1974 antaman päätöksen nro 103/Ym/74 muuttamisesta, Kouvola ja litti (dnro ESAVI/7631/2014).

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Väylä- ja luparatkaisu

Aluehallintovirasto määrää Kimolan väylän yleiseksi paikallisväyläksi Kouvolan kaupungissa ja litin kunnassa sekä määrää väylän sijainnin ja väyläalueen sellaisiksi, kuin ne on esitetty 16.6.2014 päivätyissä väyläsuunnitelmassa ja sen yleiskarttapiirustuksessa nro 240 (mittakaava 1:10 000) ja väyläkartoissa 1–11 nrot 241–251 (mittakaava 1:1 000). Väylän kulkusyvyys on 1,8 m ja harausyvyys $NW_{nav} -2,4$ m, jolloin haraustaso on Kimolan yläkanavan puolella $N_{2000} +74,58$ m ja alakanavan puolella $N_{2000} +63,05$ m. Väylän sijainti käy ilmi liitteenä 2 olevasta karttapiirroksesta.

Aluehallintovirasto myöntää Kouvolan kaupungille luvan Kimolan yleisen paikallisväylän rakentamiseksi tarpeellisiin vesialueen ruoppaamiseen, Kimolan kanavan luiskien kaivamiseen ja vahvistamiseen, kalliotunnelin avartamiseen louhimalla, venesulun rakentamiseen ja käyttämiseen, kahden odotuslaiturin rakentamiseen kanavan reunaan sulun molemmin puolin ja muihin tarvittaviin vähäisiin toimenpiteisiin sekä kanavassa sijaitsevan tukkien nipunsiirtolaitoksen ja säännöstelypadon rakenteiden ja kahden nippunosturin sekä muiden uittorakenteiden purkamiseen väylän alueelta 26.6.2014 päivätyn hakemussuunnitelman ja 31.3.2014 päivätyn venesulun yleissuunnitelman mukaisesti Kouvolan kaupungissa ja Iitin kunnassa.

Kimolan väylän määräämisestä yleiseksi paikallisväyläksi tai väylän tavanomaisesta käytöstä ja myönnetyn luvan mukaisista väylän rakentamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä ja venesulun käyttämisestä ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä, kuin lupamääräyksessä 17) on tarkoitettu.

Myönnetyn luvan mukaisten Kimolan väylän rakentamiseksi tarpeellisten toimenpiteiden toteuttamista ei saa aloittaa, ennen kuin luvan saaja on saanut omistusoikeuden tai pysyvän käyttöoikeuden toimenpiteiden toteuttamisen edellyttämiin maa- ja vesialueisiin, jotka kuuluvat kiinteistöihin Kimolan kanava 286-472-26-1 Kouvolan kaupungissa ja Kimolan kanava 142-407-6-0 Iitin kunnassa.

Kouvolan kaupungin väylän ylläpitäjänä ja luvan saajana on noudatettava vesilain säännöksiä sekä seuraavia väylä- ja lupamääräyksiä.

Väylämääräykset

1) Kimolan yleinen paikallisväylä yhdistää Liikenneviraston ylläpitämän Konniveden Pohjanlahdelta alkavan Kimolan kanava–Heinola julkisen kulkuväylän sekä Kouvolan kaupungin ja Iitin kunnan ylläpitämän Kimolanlahden sillan kohdalle päättyvän yleisen paikallisväylän Iitin Pyhäjärven venereitti. Kimolan väylän pituus on noin 8,5 km, josta kanava-alueella on noin 5,5 km.

2) Kouvolan kaupunki on vastuussa Kimolan väylästä ja sen tavanomaisesta käytöstä mahdollisesti aiheutuvasta edunmenetyksestä. Jos tämän päätöksen mukaisesta väylästä aiheutuu edunmenetys, jota päätöstä annettaessa ei ole ennakoitu ja josta väylän ylläpitäjä on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän päätöksen estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

3) Kimolan väylä voidaan ottaa käyttöön, kun tämä päätös on saanut lainvoiman ja myönnetyn luvan mukaiset väylän rakentamiseksi tarpeelliset toimenpiteet on toteutettu sekä väylä on asianmukaisesti merkitty. Väylän merkitsemiseksi tarpeellisia turvalaitteita varten Kouvolan kaupungin on ennen väylän käyttöönottoa haettava Liikenneviraston Sisävesiväyläyksikön Lappeenrannan toimipisteen hyväksymispäätös yleisen paikallisväylän merkintäsuunnitelmalle vesikulkuväylien merkitsemisestä annetun asetuksen mukaisesti. Väylämerkit on asennettava sellaisena aikana ja siten, että

vesistölle ja sen käytölle ei aiheuteta tarpeetonta haittaa. Kouvolan kaupungin on pidettävä Kimolan väylä ja siihen tehdyt laitteet kunnossa.

4) Kouvolan kaupungin on ilmoitettava kirjallisesti Kimolan väylän käyttöönotosta 60 päivän kuluessa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Kouvolan kaupungin ja litin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Liikenneviraston Sisävesiväyläyksikön Lappeenrannan toimipisteelle. Ilmoitukseen on liitettävä väylän ja sen turvalaitteiden sijainnin osoittava karttapiirros.

Lupamääräykset

Rakentamistoimenpiteet

5) Edellä myönnetyn luvan mukaiset Kimolan yleisen paikallisväylän rakentamiseksi tarpeelliset toimenpiteet toteutetaan 16.6.2014 päivätyjen väyläsuunnitelman yleiskarttapiirustuksen nro 240 (mittakaava 1:10 000), väyläkarttojen 1–11 nrot 241–251 (mittakaava 1:1 000) ja poikkileikkausten 3 ja 6 nrot 252 ja 253 (mittakaava 1:200) mukaisesti sekä 31.3.2014 päivätyjen venesulun yleissuunnitelman yleiskartan nro 200 (mittakaavat 1:20 000 ja 1:1 000), pääpiirustuksen pohja ja pituusleikkaus nro 201 (mittakaava 1:200) ja pääpiirustuksen leikkaukset 2-2–5-5 nro 202 (mittakaava 1:200) mukaisesti. Venesulku on rakennettava siten, että myös puutavaran uitto on sen kautta mahdollista.

6) Luvan saajalla on oikeus rakentaa toimenpiteiden toteuttamiseksi tarpeelliset työpadot, jotka on purettava töiden päätyttyä. Luvan saajan on toimitettava patoturvallisuusviranomaisena toimivalle Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle hyvissä ajoin ennen rakentamistöiden aloittamista arvio työpadoista aiheutuvasta vahingonvaarasta ja arvio työpatojen luokasta. Mikäli patoturvallisuusviranomaisen päättää luokitella työpadot, luvan saajan on toimitettava niiden lopulliset suunnitelmat, luokitusesitykset, tarkkailusuunnitelmat ja mahdolliset vahingonvaaraselvitykset patoturvallisuusviranomaiselle kaksi kuukautta ennen työpatojen suunniteltua käyttöönottoa.

Töiden suorittaminen ja rakenteiden kunnossapito

7) Ruoppaus- ja kaivutyöt on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti vesistön virkistyskäyttökauden ja lintujen pesimäkauden ulkopuolella ja siten, että vesistölle ja sen käytölle sekä vesiympäristölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä, eikä vettä tarpeettomasti padoteta tai samentuneta. Työajankohdan rajoitus ei koske nykyisten rakenteiden purkutöitä, venesulun rakentamista, kalliotunnelin louhimista eikä muita kuivatyönä tehtäviä töitä.

8) Vesialueen samentumista aiheuttavien ruoppaustöiden aikana on käytettävä jatkuvatoimista sameusmittaria. Mikäli vesialueen sameus ylittää arvon 300 NTU, on työ keskeytettävä ja muutettava työtekniikkaa. Lisäksi

on suunniteltava toimenpiteet samentumisen vähentämiseksi esimerkiksi kemikaloinnilla, työalueen rajaamisella pienempiin alueisiin patojen tai suo-
javerhojen avulla, pumppaamisella tai erilaisin kaivumenetelmin. Luvan
saajan on toimitettava suunnitelmat näistä toimenpiteistä Kaakkois-
Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnon-
varat -vastuualueelle hyväksymistä varten vähintään kolme kuukautta en-
nen ruoppaustöiden aloittamista.

9) Kanavan ruoppaus- ja kaivutöiden yhteydessä on otettava huomioon
töiden mahdollinen vaikutus maantienpenkereiden stabiliteettiin ja suoritet-
tava tarvittaessa vahvistustoimenpiteitä.

10) Ruoppaus- ja kaivumassat on läjitettävä maa-alueille, joiden omistajien
kanssa sovitaan kirjallisesti läjityksestä ja siitä mahdollisesti maksettavasta
korvauksesta. Läjitys on tehtävä siten, että läjitetyt massat eivät pääse va-
lumaan vesistöön eivätkä aiheuta haittaa läjitysalueen naapurikiinteistöille
ja niiden käytölle tai pohjavedelle ja kaivoille. Massojen kuivuttua läjitys-
alueet on tasattava ja maisemoitava alueen käyttöön ja ympäristöön sopi-
valla tavalla.

Luvan saajan on laadittava läjitysalueista suunnitelmat, joista selviää läji-
tysalueen rakentamistapa, reunapenkereiden rakenne, läjityspaksuus, kui-
vatusvesien käsittely ja riittävät vesiensuojelumenetelmät käytettävä ruop-
paustapa huomioon ottaen sekä arvio läjityksen vaikutuksista naapurikiin-
teistöihin. Luvan saajan on toimitettava nämä suunnitelmat Kaakkois-
Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnon-
varat -vastuualueelle hyväksymistä varten vähintään kolme kuukautta en-
nen läjitystöiden aloittamista.

11) Jos vesialueen ruoppaustöitä on tarkoitus suorittaa joiltain osin imu-
ruoppaamalla, luvan saajan on niiltä osin laadittava erillinen suunnitelma
imuruoppattavien massojen läjitysaltaiden teknisistä ratkaisuista ja paluuve-
den käsittelytavasta ja toimitettava tämä suunnitelma Kaakkois-Suomen
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat
-vastuualueelle hyväksymistä varten vähintään kolme kuukautta ennen
imuruoppaustöiden aloittamista.

12) Jos töitä tehdään vesialueen ollessa jäässä, on ne kohdat, joissa jäätä
on rikottu tai jään kantavuus on heikentynyt, merkittävä asianmukaisesti.

13) Luvan saajan on ennen töiden aloittamista selvitettävä työalueilla
mahdollisesti olevat johdot ja kaapelit. Työt on toteutettava niitä vaurioitta-
matta. Luvan saajan on kustannuksellaan huolehdittava Kimolan väylän
ylittävien ilmajohtojen korottamisesta tarvittaessa riittävään korkeuteen ve-
siliikenteen vaatima alikulkukorkeus 4,8 m huomioon ottaen.

14) Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja
maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

15) Luvan saajan on pidettävä Kimolan väylään ja venesulkuun liittyvät tämän päätöksen mukaiset rakenteet asianmukaisessa ja turvallisessa kunnossa.

Velvoitteet siltojen ja käytettävän sulutusveden osalta

16) Luvan saajan on huolehdittava ennen Kimolan väylän ja venesulun käyttöönottoa kanavan ylittävien Kimolan maantien sillan ja Taipaleen yksityistien sillan korottamisesta tai uudelleen rakentamisesta vesiliikenteelle tarvittavaan alikulkukorkeuteen 4,8 m ja vähintään nykyiseen liikennöintitasoon sekä vastattava näistä toimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista ja mahdollisesti tarvittavien lupien hakemisesta, ellei muuta sovita.

17) Luvan saajan on ennen Kimolan väylän ja venesulun käyttöönottoa pyrittävä sopimaan Vuolenkosken ja Mankalan vesivoimalaitosten omistajien kanssa venesulun sulutuksiin käytettävän vesimäärän aiheuttamien vesivoimalaitosten energiamenetyksen korvauseriaatteista ja voimalaitoskohtaisista korvauksista. Jos asiasta ei päästä sopimukseen, luvan saajan on saatettava nämä korvaukset hakemuksella aluehallintoviraston ratkaistavaksi.

Korvaukset 18) Luvan saajan on korvattava töistä välittömästi aiheutuva edunmenetys viipymättä asianomaiselle edunmenettäjälle.

19) Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän päätöksen estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Tarkkailu 20) Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen työn aikaisia vesistövaikutuksia ja laadittava sitä varten tarkkailusuunnitelma sekä toimitettava se Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle hyväksymistä varten vähintään kolme kuukautta ennen töiden aloittamista.

21) Luvan saajan on tarkkailtava vedenkorkeutta venesulun ylä- ja alavirranpuolelle rakennettavista vedenkorkeusasteikoista ainakin kanavan vesiliikennekauden aikana sekä kirjattava sulutusten päivittäiset lukumäärät ja niissä käytetyt vesimäärät sekä tiedotettava tarkkailun tuloksista Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksymällä tavalla.

Toteuttamisen määräajat ja ilmoitukset

22) Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin kymmenen vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

23) Luvan saajan on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti töiden aloittamisesta Kaakkois-Suomen ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus-

ten ympäristö ja luonnonvarat -vastualueelle, Kouvolan kaupungin ja Iitin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille vesi- ja maa-alueiden omistajille.

24) Luvan saajan on ilmoitettava kirjallisesti hankkeen valmistumisesta 60 päivän kuluessa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, Kaakkois-Suomen ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ympäristö ja luonnonvarat -vastualueelle, Kouvolan kaupungin ja Iitin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Liikenneviraston Sisävesiväyläyksikön Lappeenrannan toimipisteelle. Ilmoitukseen on liitettävä toteutumapiirroksat Kimolan väylän rakentamiseksi tarpeellisista tämän päätöksen mukaisista toimenpiteistä.

Perustelut

Kimolan yleisen paikallisväylän määrääminen

Kimolan yleinen paikallisväylä yhdistää Liikenneviraston ylläpitämän Konniveden Pohjanlahdelta alkavan Kimolan kanava–Heinola julkisen kulkuväylän sekä Kouvolan kaupungin ja Iitin kunnan ylläpitämän Kimolanlahden sillan kohdalle päättyvän yleisen paikallisväylän Iitin Pyhäjärven vene-reitti. Kimolan väylän määrääminen yleiseksi paikallisväyläksi lisää vesiliikenteen turvallisuutta ja mahdollistaa vesikulkuyhteyden Heinolan ja Kouvolan kaupunkien sekä Konniveden ja Pyhäjärven välillä. Kimolan väylä on suunniteltu käytettäväksi ensisijaisesti vesibussiliikenteeseen ja huviveneilyyn, mutta sitä voidaan käyttää muuhunkin vesiliikenteeseen.

Kimolan väylä on tarpeen pitää avoinna yleistä laiva- ja veneliikennettä varten. Tämän päätöksen mukaisten väylän rakentamiseksi tarpeellisten toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen väyläalueeksi määrätty vesistön osa täyttää vaatimukset, jotka vesistössä harjoitettava liikenne huomioon ottaen yleiselle kulkuväylälle kohtuudella voidaan asettaa. Päätökseen sisältyy Kimolan väylän rakentamiseksi tarpeellisten toimenpiteiden toteuttamista koskeva luparatkaisu ja lupamääräykset. Ennalta arvioiden yleiseksi kulkuväyläksi määräämisestä tai väylän tavanomaisesta käytöstä ei aiheudu vesilain 10 luvun 9 §:ssä tarkoitettua korvattavaa edunmenetystä, jonka siemistä ei ole pidettävä kohtuullisena.

Kimolan väylän rakentamiseksi tarpeelliset toimenpiteet

Hankkeen tarkoitus

Hankkeen tarkoituksena on toteuttaa vesikulkuyhteys Heinolan ja Kouvolan kaupunkien sekä Konniveden ja Pyhäjärven välillä. Hankkeessa on tarkoitus rakentaa Konniveden ja Pyhäjärven välillä sijaitsevaan ja uittoa varten 1960-luvulla rakennettuun Kimolan kanavaan venesulku nykyisen tukkien nipunsiirtolaitoksen paikalle ja toteuttaa muut Kimolan väylän vesiliikennettä varten tarvittavat rakenteet.

Hankkeesta saatavat hyödyt

Hankkeen toteuttaminen avaa vesikulkuyhteyden Päijänteen ja Keski-Suomen vesistöalueilta Pohjois-Kymenlaaksoon ja mahdollistaa teollisuuden puuhuollon parantamisen. Hankkeen hyödylliset vaikutukset kohdistuvat lähinnä Heinolan ja Kouvolan kaupunkien ja litin kunnan alueille. Hanke edistää vene- ja muuta vesimatkailua, vesistön virkistyskäyttöä ja virkistyskalastusta sekä alueen elinkeinoelämää. Vaikutusalueen vesialueiden matkailuarvo kasvaa merkittävästi hankkeen myötä. Hanke tukee työpaikkojen säilymistä alueella ja sillä on myönteinen aluetaloudellinen vaikutus, mikä heijastuu muun muassa vaikutusalueen lomarakennuspaikkojen kysyntään. Venesulun sulutusten aikaansaama virtaus Kimolan kanavassa vesiliikennekauden aikana parantaa veden vaihtumista ja vesiympäristön tilaa kanavassa ja sen alapuolisessa rehevöityneessä Pyhjärven Kimolanlahdessa.

Hankkeen haitalliset vaikutukset

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksessään 30.5.2014 todennut, että Kimolan kanavahanke ei edellytä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen hankeluettelon perusteella ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Hankkeella ei ole vedenlaatua heikentävää vaikutusta. Nykyisen nipunsiirtolaitoksen purkamisen sekä venesulun rakentaminen ja kalliotunnelin avartaminen louhimalla toteutetaan kuivatyönä eikä niistä aiheudu sanottavia haittoja vesiympäristölle. Kimolan yläkanavan ruoppaus suoritetaan osittain kuivatyönä kanavan yläosan ollessa työpadolla suljettu, joten vesialueen samentumista ei esiinny Konniveden Pohjanlahdella. Alakanavan ruoppaus suoritetaan pääosin vesikalustolla. Vesialueen ruoppaus ja kaivutyöt kanava-alueella aiheuttavat paikallista vesialueen samentumista. Ruoppaus- ja kaivutyöt suoritetaan mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavalla tavalla. Vesialueen samentumisen leviäminen kanava-alueen ulkopuolelle Konniveden Pohjanlahteen ja Pyhjärven Kimolanlahteen rajoitetaan mahdollisimman vähäiseksi hakemussuunnitelman mukaisin työjärjestelyin sekä lupamääräysten 7)–8) ja 11) mukaisesti. Ruoppaus- ja kaivumassojen läjityksestä aiheutuvia haittoja vähennetään lupamääräyksillä 10)–11). Hankkeen työn aikaisia vesistövaikutuksia tarkkaillaan lupamääräyksen 20) mukaisesti.

Hankkeesta ei aiheudu muutoksia kanavan venesulun yläpuolisen Konniveden eikä alapuolisen Pyhjärven vedenkorkeuksiin, eikä hanke muuta näiden järvien nykyistä säännöstelykäytäntöä. Venesulun täyttövirtaama ei aiheuta eroosiohaittoja tai muita haittoja yläpuolisella kanavaosuudella tai Konniveden Pohjanlahdella. Venesulun alapuolisella kanavaosuudella sulun tyhjennysvirtaamasta aiheutuvan virtausnopeuden perusteella kanavan pohjan eroosiosuojaus tehdään hakemussuunnitelman mukaisesti tarvittavin osin. Kanavan sulutustoiminnassa saattaa siirtyä vähäisessä määrin kaloja vesistönosasta toiseen. Kanavan ja vesiväylän avaaminen vesili-

kenteelle ei vaikuta merkittävästi ylä- ja alapuolisten vesistönsien kalastoon.

Vesiliikenne Kimolan kanavan alueella sekä Konnivedellä ja Pyhäjärvellä lisääntyy nykyiseen verrattuna. Kanavaa käyttää arviolta noin 2 000 vesikulkuneuvoa vuodessa, mikä tarkoittaa noin 1 000 sulutusta vesiliikennekauden aikana touko–syyskuussa. Vesiliikenteestä aiheutuu venekalustosta riippuen ajoittain meluhaittaa ja muuta tilapäistä häiriötä rantakiinteistöille kanavan sekä Konniveden Pohjanlahden ja Pyhäjärven Kimolanlahden rannoilla. Näille alueille aiheutui aikaisemmin haittaa voimassa olevan Kymijoen uittosäännön mukaisesta uitosta. Vesiliikenteen aiheuttamien haittojen vähentämiseksi kanavaan ja väylään asetetaan hakemussuunnitelman mukaan nopeusrajoitus. Pyhäjärven osalta veneily tapahtuu nykyistä venereitistöä pitkin, joka sijaitsee pääosin järven keskiosan selkävesillä.

Kanavan ylittävien Kimolan maantien sillan ja Taipaleen yksityistien sillan korottamisesta tai uudelleen rakentamisesta vesiliikenteelle tarvittavaan alikulkukorkeuteen on velvoite lupamääräyksessä 16).

Hankkeesta aiheutuvat edunmenetykset

Myönnetyn luvan mukaisista Kimolan väylän rakentamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä ja venesulun käyttämisestä ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä kuin venesulun suluksiin käytettävän vesimäärän aiheuttamien Vuolenkosken ja Mankalan vesivoimalaitosten energiamentysten korvaaminen, jota koskeva velvoite on lupamääräyksessä 17). Mahdollisten ennakoimattomien edunmenetysten osalta menetellään lupamääräyksen 19) mukaisesti.

Hankkeessa tarvittavat maa- ja vesialueet

Kimolan kanavan vesialue ja maa-alueet sen molemmilla rannoilla kuuluvat kiinteistöihin Kimolan kanava 286-472-26-1 Kouvolan kaupungissa ja Kimolan kanava 142-407-6-0 litin kunnassa. Järvi-Suomen Uitto-yhdistys omistaa nämä kiinteistöt ja Kimolan kanavan nipunsiirtolaitoksen. Myönnetyn luvan mukaiset Kimolan väylän rakentamiseksi tarpeelliset toimenpiteet sijoittuvat näiden kahden kiinteistön alueille. Järvi-Suomen Uittoyhdistys ja Kouvolan kaupunki ovat 10.10.2012 ja 18.6.2014 allekirjoittaneet aiesopimuksen, jonka mukaan uittoyhdistys sitoutuu luovuttamaan kyseisten kiinteistöjen maa- ja vesialueet Kouvolan kaupungille tai vesitiehankkeen toteuttavalle taholle. Myönnetyn luvan mukaisten toimenpiteiden toteuttamista ei saa aloittaa, ennen kuin luvan saaja on saanut omistusoikeuden tai pysyvän käyttöoikeuden toimenpiteiden toteuttamiseen edellyttämiin kyseisten kiinteistöjen maa- ja vesialueisiin.

Kaavoitus, luonnonarvot ja vesienhoitosuunnitelma

Hankealue sijoittuu asemakaava-alueen ulkopuolelle. Hanke on voimassa olevien maakuntakaavojen ja yleiskaavojen tavoitteiden mukainen.

Pyhjärven puolella lisääntyvä veneily saattaa häiritä järven pohjoisrannan lintuvesien suojelualueilla pesiviä tai olevia lintuja. Veneily on kuitenkin ohjattu tapahtuvaksi Pyhjärven nykyistä venereitistöä pitkin, joka sijaitsee pääosin järven keskiosan selkävesillä. Lintujen muuttokausi ajoittuu kevääseen ja syksyyn, joten lähinnä keskikesään ajoittuvasta veneilystä ei ole haitallisia vaikutuksia näiden suojelualueiden linnustolle.

Hankkeella ei ole vaikutuksia luonnonsuojelualueisiin, Natura 2000 -verkoston alueisiin tai muihin luonnoltaan arvokkaisiin alueisiin. Hankkeesta ei aiheudu luonnonsuojelulain vastaisia seurauksia. Hankealueella ei ole muinaismuistoja tai vedenalaisia muinaisjäänköksiä.

Hanke ei vaikeuta Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Edellytykset luvan myöntämiselle

Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta eikä aiheuta huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa eikä suuresti huononna paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja. Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hankkeesta yleisille ja yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille ja yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämiselle on siten edellytykset.

Sovelletut säännökset Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 10 §, 11 § ja 13 §, 10 luvun 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §, 9 § ja 12 § sekä 11 luvun 21 §

Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa lausunnot ja niissä esitetyt vaatimukset huomioon väylä- ja luparatkaisusta sekä väylä- ja lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla. Hakemussuunnitelman mukainen selvitys maalle läjitettävien ruoppaus- ja kaivumassojen läjituskelpoisuudesta on riittävä annetut lupamääräykset huomioon ottaen.

Muistutuksissa esitettyjen hanketta ja luvan myöntämistä vastustavien vaatimusten osalta aluehallintovirasto viittaa väylä- ja luparatkaisun perusteluihin. Ruoppaus- ja kaivumassojen läjitysalueiden läheisyydessä sijaitsevia kaivoja, kanavan ylittäviä siltoja, vesiliikenteen lisääntymistä ja sen nopeusrajoitusta, venesulun aiheuttamien virtausten sekä venesulun sulutuksiin käytettävän vesimäärän aiheuttamien vesivoimalaitosten energianmenetysten korvaamista koskevien vaatimusten osalta aluehallintovirasto viittaa perusteluihin sekä väylä- ja lupamääräyksiin. Uppopuiden poistamista koskevien vaatimusten osalta aluehallintovirasto toteaa, että hakemussuunnitelman mukaan uponneita tukkeja ja muuta puutavaraa poistetaan uoman pohjasta ennen kanava-alueen ruoppaustöiden aloittamista niiltä osin, kuin ne sijoittuvat yleisen paikallisväylän väyläalueella haraustason yläpuolelle. Muilta osin haitallisten uppopuiden poistamisesta vesistöstä on

säädetty vesilain 9 luvun 10 §:ssä eikä niiden vaatimusten käsittely kuulu tämän hakemusasian yhteyteen.

Eija Nummen ja Jukka Nummen 21) muistutuksessa esitettyjen muistuttajien kiinteistöjen arvon alenemisen korvausvaatimusten osalta aluehallintovirasto toteaa lisäksi, että muistuttajien kiinteistöt sijaitsevat Konniveden Pohjanlahdella kanavan luoteispään läheisyydessä. Tälle alueelle aiheutui aikaisemmin haittaa ja häiriötä voimassa olevan Kymijoen uittosäännön mukaisesta uittosta ja siihen liittyvästä Kimolan kanava–Heinola julkisesta kulkuväylästä. Muistuttajien kiinteistöihin nähden Pohjanlahden vastarannalla on uittoa varten varattu liikennealue puutavaran vesitiekuljetuksia varten. Nyt kyseessä oleva hanke on voimassa olevien maakuntakaavojen ja yleiskaavojen tavoitteiden mukainen. Kanavaan johtavan nykyisen väylän asema ja sen yhteensovittaminen alueen lomarakentamiseen on vahvistettu litin kunnan rantayleiskaavassa 25.5.2004. Näillä perusteilla aluehallintovirasto katsoo, että Kimolan väylän määrittämisestä yleiseksi paikallisväyläksi tai väylän tavanomaisesta käytöstä ja myönnetyn luvan mukaisista väylän rakentamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä muistuttajien kiinteistöjen arvon alenemisena.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 11 050 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen vuosien 2014 ja 2015 maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan yleiseksi paikallisväyläksi määrittämisestä koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 4 020 euroa. Vesilain 3 luvun mukaisen vesialueen ruoppausta yli 20 000–200 000 m³ktr koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 9 040 euroa. Jos päätösasiakirja sisältää useita maksullisiksi säädettyjä vesitalousasioita siten, että ne muodostavat samaa tarkoitusta palvelevan kokonaisuuden, peritään asian käsittelystä korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvan asian käsittelymaksun suuruinen maksu kuitenkin siten, että maksuun voidaan lisätä 50 prosenttia toisen vesitalousasian taulukon mukaisesta maksusta. Tämän hakemusasian käsittelymaksu on siten 11 050 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Kouvolan kaupunki

Jäljennös päätöksestä

Kouvolan kaupunki

litin kunta

Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

litin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköpostitse)

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualueen kalatalousviranomainen (sähköpostitse)

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue (sähköpostitse)

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen patoturvallisuusviranomainen (sähköpostitse)

Liikenneviraston Sisävesiväyläyksikön Lappeenrannan toimipiste

Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)

Ilmoitus päätöksestä

Listan dpoESAVI-7609-2014 mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla sekä päätöksestä kuulutetaan Kouvolan kaupungin ja litin kunnan virallisilla ilmoitustauluilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liitteet

1. Valitusosoitus
2. Kimolan yleisen paikallisväylän sijainti

Birgitta Vauhkonen

Esko Vähäsöyrinki

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Birgitta Vauhkonen (puheenjohtaja) ja Esko Vähäsöyrinki (esittelevä jäsen).

EV/sl

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **29.6.2015**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteissa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Ratapihantie 9, 00520 Helsinki
postiosoite:	PL 110, 00521 Helsinki
puhelin:	(vaihde) 0295 016 000
fax:	09 6150 0533
sähköposti:	ymparistoluvat.etela@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallinto-viranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapuksista, joissa maksua ei peritä.

Liite 2

KIMOLAN YLEINEN PAIKALLISVÄYLÄ

Uusi väylä

Nykyinen väylä

